

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПРАВА ТА ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ**

До захисту допустити:
Зав. кафедри
к.ю.н., доцент Черних Є.М.

«__» _____ 2020 р.

Кваліфікаційна робота
за освітнім ступенем «Магістр»
на тему: «Конституційно-правові засади функціонування судової системи України в умовах європейської міждержавної інтеграції»

Студентки економіко-правового факультету
Спеціальності 081 Право
освітнього ступеня «Магістр»
Морозової Оксани Олександрівни
Науковий керівник:
Годованик Євген Валентинович,
кандидат юридичних наук, доцент
кафедри права та публічного
адміністрування
Рецензент:
керуючий партнер адвокатського бюро
«Мироненко і партнери»
Мироненко О. В.

Кваліфікаційна робота захищена
з оцінкою _____
Секретар ЕК _____
«__» _____ 2020 р.

Маріуполь – 2020

МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПРАВА ТА ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ

Освітній ступінь «Магістр»

Спеціальність 081 Право

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри

к.ю.н., доцент Черних Є.М.

« ____ » _____ 2020 року

ПЛАН ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Морозова Оксана Олександрівна

1. Тема роботи: Конституційно-правові засади функціонування судової системи України в умовах європейської міждержавної інтеграції.

Керівник роботи: Годованик Є.В., к.ю.н., доцент.

затверджені наказом вищого навчального закладу від «28» лютого 2020 року № 207.

2. Строк подання студентом роботи: 04 грудня 2020 року.

3. Вихідні дані до роботи (мета, об'єкт, предмет): мета роботи полягає в визначенні конституційно-правових засад функціонування судової системи України в умовах європейської міждержавної інтеграції. Об'єктом дослідження є конституційні правовідносини, пов'язані із функціонуванням судової системи. Предмет дослідження – конституційно-правовий статус судової системи України.

4. Зміст роботи (перелік питань, які потрібно розробити): дослідити історико-правові аспекти розвитку судових систем; визначити концептуальні моделі судоустрою та провести їх порівняльно-правовий аналіз; встановити загальні засади конституційної модернізації судової системи.

5. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада Консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	к.ю.н., доцент Годованик Є.В.	17.04.2020	05.06.2020
2	к.ю.н., доцент Годованик Є.В.	17.04.2020	30.06.2020
3	к.ю.н., доцент Годованик Є.В.	17.04.2020	25.09.2020

6. Дата видачі завдання «17» квітня 2020 року.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітки
1.	Підбір теми, керівника та бібліографії наукового дослідження	20 березня 2020 року	
2.	Затвердження плану науковим керівником	17 квітня 2020 року	
3.	Підготовка першої глави роботи і здача керівникові на перевірку	05 червня 2020 року	
4.	Підготовка другої глави роботи і здача керівникові на перевірку	30 червня 2020 року	
5.	Підготовка третьої глави роботи і здача керівникові на перевірку	25 вересня 2020 року	
6.	Підготовка тез і остаточного варіанту роботи науковому керівникові	30 жовтня 2020 року	
7.	Підготовка відповідних документів для впровадження результатів роботи, складання реферату, анотацій і доповіді, отримання рецензії та відгуку керівника	16 листопада 2020 року	
8.	Попередній захист кваліфікаційних робіт	17 листопада 2020 року	
9.	Подання оформленої кваліфікаційної роботи на кафедру	до 04 грудня 2020 року	
10.	Засідання кафедри щодо допущення кваліфікаційних робіт до захисту ЕК	10 грудня 2020 року	

Студент _____

О. О. Морозова

Науковий керівник роботи _____

Є.В. Годованик

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СУДОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ.....	9
1.1. Історико-правові аспекти становлення та розвитку судової системи України.....	9
1.2. Моделі судоустрою: порівняльно-правовий аналіз.....	20
Висновки до розділу 1.....	30
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН КОНСТИТУЦІЙНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУДОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ.....	31
2.1. Конституційні принципи функціонування судової системи в Україні та Європейському Союзі.....	31
2.2. Конституційно-правовий статус судових органів.....	46
Висновки до розділу 2.....	67
РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ КОНСТИТУЦІЙНОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ СУДОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ.....	68
3.1. Проблеми імплементації європейських стандартів судоустрою до національної правової системи України.....	68
3.2. Перспективи удосконалення судової системи України в умовах реалізації Угоди про асоціацію з Європейським Союзом.....	74
Висновки до розділу 3.....	85
ВИСНОВКИ.....	86
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	88

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. З моменту проголошення незалежності України процес реформування Конституції України набув перманентного характеру, і серед основних напрямів конституційної модернізації суспільства окреме місце посідає удосконалення судової системи як в частині процесуальних аспектів здійснення судочинства, так і інституціонального реформування судової системи з метою досягнення найвищої ефективності її функціонування. В свою чергу, становлення України як правової та демократичної держави зумовлює необхідність проведення конституційної реформи судоустрою виключно з метою забезпечення сталого розвитку суспільства та пошуку правових механізмів подолання тих викликів, які стоять перед суспільством.

Таким чином, комплексне доктринальне дослідження конституційної модернізації судової системи в умовах європейської міждержавної інтеграції є важливим і своєчасним завданням конституційно-правової науки, вирішення якого сприятиме подальшій розробці ефективних конституційно-правових механізмів забезпечення права людини і громадянина на справедливий суд.

Стан наукової розробки теми. Варто зазначити, що окремі питання проблематики удосконалення функціонування судової системи та загальні аспекти здійснення конституційної модернізації як комплексного суспільно-правового процесу були досліджені різними науковцями.

Зокрема, серед інших, слід відзначити праці таких вітчизняних та зарубіжних вчених, як М. О. Баймуратов, Ю. Г. Барабаш, О. В. Батанов, Д. Батлер, Ю. М. Бисага, Ю. О. Волошин, С. П. Головатий, А. Дайсі, Л. Дюгі, О. В. Зайчук, О. Л. Копиленко, М. І. Мельник, М. В. Оніщук, М. П. Орзіх, О. М. Пересада, В. Ф. Погорілко, А. О. Селіванов, О. В. Скрипнюк, І. Д. Сліденко, М. І. Ставнійчук, А. А. Стрижак, Ю. М. Тодика,

В. Л. Федоренко, О. Ф. Фрицький, С. В. Шевчук, Ю. С. Шемшученко, В. І. Шишкін.

При цьому праці українських конституціоналістів здебільшого були зосереджені на дослідженні загальних засад конституційної модернізації або аналізі окремих особливостей функціонування судової системи. Водночас сучасні правові реалії потребують комплексного розгляду конституційної модернізації судової системи у специфічних умовах реалізації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, і загальної інтенсифікації конституціоналізації європейських стандартів судочинства та судоустрою у контексті європейської міждержавної інтеграції.

Мета і задачі дослідження. Мета дослідження зумовлена актуальністю та ступенем розробленості обраної теми і полягає в дослідженні проблем теорії та практики конституційної модернізації судової системи України в умовах європейської міждержавної інтеграції.

Відповідно до поставленої мети в роботі зосереджується увага на розв'язанні таких **завдань**:

- дослідити історико-правові аспекти становлення та розвитку судових систем;
- визначити концептуальні моделі судоустрою та провести їх порівняльно-правовий аналіз;
- встановити загальні засади конституційної модернізації судової системи як об'єктивного суспільно-правового процесу;
- проаналізувати конституційні принципи функціонування судової системи в Україні та Європейському Союзі;
- визначити конституційно-правовий статус судових органів України на сучасному етапі суспільного розвитку;
- окреслити проблеми імплементації європейських стандартів судоустрою до національної правової системи України;

- розглянути перспективи конституційної модернізації судової системи України в умовах реалізації Угоди про асоціацію з Європейським Союзом.

Об'єкт дослідження – суспільні відносини, що виникають у зв'язку з функціонуванням судової системи України.

Предмет дослідження – функціонування та розвиток судової системи в умовах європейської міждержавної інтеграції.

Методи дослідження. Методологічна база дослідження поєднує в собі загальнонаукові та спеціальні наукові концепції, теорії і методи. Як методологічна база дослідження використовуються такі методи пізнання: історичний, компаративного аналізу, емпіричного узагальнення, моделювання та абстрагування, діалектичний, системний, комплексний та інші. Так, для пізнання юридичного змісту конституційної модернізації судової системи застосовується діалектичний метод. Історичний метод використовувався під час аналізу закономірностей становлення та розвитку судових систем на території сучасної України. Системний метод застосовувався при аналізі конституційно-правового статусу судових органів у відповідності до чинного законодавства. Методи моделювання та абстрагування використано в процесі дослідження подальших перспектив конституційної модернізації судової системи України. Широко застосовуються також загально-гносеологічні прийоми пізнання – індукції, дедукції, аналізу та синтезу, що уможливило дослідження теоретико-правових та логічних засад конституційної модернізації судової системи у сучасних умовах європейської міждержавної інтеграції.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що *вперше*: встановлено закономірності співвідношення імплементації європейських стандартів судоустрою до національної правової системи та фундаментального процесу інтернаціоналізації конституційного права; визначено основні напрями впливу процесу реалізації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС на подальші перспективи конституційної модернізації

судової системи України; *удосконалено*: наукові підходи до визначення моноцентричної та диференційованої моделей судоустрою; *отримали подальший розвиток*: практичні пропозиції щодо впровадження в Україні концепції «електронного суду» як інноваційної форми судового процесу.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що здобуті автором результати можуть бути застосовані: *у науково-дослідній діяльності* – для наукового опрацювання питань, пов'язаних з конституційною модернізацією судової системи; *у нормопроектній, правотворчій роботі* – як теоретико-методологічна основа розробки проектів змін до Конституції України та профільного законодавства про судоустрій та статус суддів; *у правозастосовній діяльності* – для оптимізації форм, методів і засобів суб'єктів конституційного права з імплементації європейських стандартів судочинства та судоустрою; *у навчальному процесі* – при підготовці підручників та посібників, викладанні таких навчальних дисциплін, як «Конституційне право», «Конституційне право зарубіжних країн», «Порівняльне конституційне право», «Судові та правоохоронні органи»; *у процесі підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації* – суддів та співробітників апаратів судів, державних службовців, правознавців, при створенні навчально-методичних матеріалів.

Апробація результатів дослідження. Основні положення, результати дослідження, висновки і рекомендації були представлені на IX Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасний розвиток державотворення та правотворення в Україні: проблеми теорії та практики» (Маріупольський державний університет, 19 травня 2020 р.).

Предмет дослідження визначає структуру кваліфікаційної роботи, яка включає вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел (загальний обсяг – 107 сторінок).

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СУДОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

1.1. Історико-правові аспекти становлення та розвитку судової системи України

Формування відповідної онтологічної історико-правової моделі для формування та розвитку судових систем як невід'ємного елемента та ключової особливості конституційного ладу в умовах реалізації основоположного принципу верховенства права є вирішальним для повного розуміння основних принципів сучасної практики та процесів.

У зв'язку з цим слід зазначити, що «в історичній хронології, дуже короткі історичні періоди, Україна існувала як незалежна держава. У різні часи територія сучасної України була частиною Росії, під татаро-монгольським ігом, під владою Литви та Польщі, як частина Російської імперії, що знайшло своє відображення в судовій системі, а згодом і більшовицькому перевороті в 1917 р. Різко позначився на структурі держави та політико-правовій моделі розвитку всіх країн Радянського Союзу, так що історичні традиції в розвитку судової влади були повністю відрізані, а старі досягнення судової реформи просто відкинуті». І навіть оголошений шкідливим, тому, як справедливо зазначає І. Назаров, «дуже важко проаналізувати історію українських судів та виділити історичні корені сучасної конституційної моделі внутрішнього правосуддя» [1, с. 13].

«Якщо проаналізувати правові структури Сатурна Російського, то слово «суд» вперше згадується в статуті князя Володимира Святославовича «Про децилів і людей церкви»» [2, с. 6].

Згідно з П. Толочко, С. Юшковим, О. Чистяковим та іншими вченими, в на Русі в період раннього феодалізму (882 – початок XII ст.), «суд не був

відокремлений від уряду князя і має статус спеціального державного органу. Роль верховного судді виконував князь, який особисто брав участь у судовому процесі» [3, с. 157; 4, с.125; 5, с. 17-18].

Суд був правом князя, виявом його волі, а не обов'язком. Тому він часто делегував свої права. Представники імператорських органів місцевого самоврядування – губернатори та мери були залучені до судів в околицях та кладовищах [4, с. 371], які були суддями від імені та за сумісництвом, а не професіоналами [7, с. 221]. Головним завданням більшості з них був захист інтересів князя. Це було ядром їх правової обізнаності та головним фактором орієнтації на соціально-психологічні орієнтири. Вони були представниками субкультури так званої дружини князя. У цьому соціальному просторі домінувало мислення влади, де головною шкалою цінностей був незнищений авторитет фізичної сили, механізми саморегуляції не були чітко сформульовані, а соціальне пізнання значною мірою залежало від фізичних здібностей. Таким чином, закон (захищені інтереси, необмежена воля) часто супроводжувався силою, а сила визначалася законом.

У свою чергу, вірний суд розглядав усі справи, пов'язані з членами громади та злочинами, вчиненими на її території. Суд складався з «судових людей» - представників місцевої аристократії. Головував обраний (старий) голова [8, с. 24]. Слід зазначити, що деякі вчені виділяють терміни «лояльні суди» та «суди громади» [9, с. 33], але ми не погоджуємося з цією точкою зору, натомість підтримуємо думки І. Бойка та М. Бедрія, які зазначають: «Неправильно ототожнювати суд громади з віруючим, оскільки лояльний суд збігається з розвитком проукраїнського уряду. Був створений і суд громади функціонував у доурядовий період як інститут племінного суспільства на територіях України» [10, с. 28]

Слід зазначити, що судові провадження також виконував князь. Підтвердження цих слів І. Петров, на його думку, був ініціатором справи, викликаючи обвинуваченого до «суду перед царем». Останні вислухали

аргументи сторін, їх «обговорення», а потім за згодою всіх прихильників та опонентів прийняли рішення [11, с. 44].

Після хрещення Русі церква отримала судові повноваження щодо розгляду цивільних та кримінальних справ.

Під час перебування на територіях України під владою Литви та Польщі існувала розгалужена, але неорганізована мережа місцевих судів, що призвело до плутанини їх юрисдикції та можливості вибору іншого варіанту для сторін. Так, «у XIV-XVI ст. місцеві суди з розгляду цивільних та кримінальних справ земельні, домінаційні, регіональні суди, земствами були міські, підкаморії та міські суди» [14, с. 28]

Одночасно головні суди розглядали цивільні та кримінальні справи. Усі соціальні групи, в тому числі ті, що мешкали в селах, підлягали копальському суду.

Згідно з думкою Н. Старченко, «до юрисдикції міського суду входили так звані чотири «старі статті» - пограбування на дорозі, пожежа, напад на шляхетський дім, зґвалтування жінки, тобто кримінальні справи, що вимагали оперативного реагування» [17].

Таким чином, «наприкінці XVIII ст. судова влада Великого князя здебільшого була обмежена постійним органом панамських рад, до складу якого входили найвпливовіші урядові діячі: маршалл, канцлер, скарбник, хатман, вудвуд та інші. Крім того, жителі міст з магдебурзьким правом почали обирати суддю суду – адміністративно-судового органу самоврядного уряду, який складався з двох колегій (міської ради та бюро). У міській раді суддями були мери та радники («радники»), а на лаві запасів – крамар з вітамінами. Норми магдебурзького закону деталізують, кого можна обирати до ради, а також термін повноважень членів міської влади, для яких була встановлена вікова межа» [19, с. 160].

Що стосується судової системи Запорозька Січ, на думку П. П. Музиченка, «до 30-х років XVI ст. судової системи на Запорізькій Січі не

існувало». На думку вченого, суд мав певний публічний характер. Більшість справ розглядалися на основі звичаїв просто та усно. Постійної судової влади не було. Кожен козак мав право на суд, але правосуддя здійснювалось лише у партнерстві, і про цей принцип свідчить таке: «Де є три козаки, дві третини судяться» [20, с. 64] Пізніше, на думку І. М. Паньонка, «судова система Запорізької Січі складалася з нижчих та вищих судів, першим з яких був курінний суд» [21, с. 88].

«У 1569 р. на територію України в країну потрапила польська судова система, яка базувалася на залежності суду від держави та класовому принципі побудови судової системи» [19, с. 181] «Тепер у кожній із Речі Посполитої було три судові органи: земська, міська та підкамера. Їх судила місцева влада – воєводи, старійшини, а також земські судді та підсудді, виховували їх із «благородної віри», християнських дворян, народжених, освічених, обраних для «знання прав», що мали помірний достаток, справедливі, чесні, принципові, не егоїстичні» [22, с. 182]. Однак ці вимоги залишилися найбільш бажаними. Як правило, судову владу отримували заможні злодії, а рівень морального прогресу часто не помічався [19, с. 170-170]. «Серед суддів цього періоду було кілька людей: начебто вони усвідомлювали свої моральні та професійні обов'язки, виконували покладені на них завдання, докладали багато розумових зусиль, і були такі, для кого ці повноваження були лише джерелом доходу. Крім того, на початку XVII ст. Представників української аристократії в судовій системі майже немає. Політичні еліти України поступово зникають, зливаючись з правлячими класами Польщі та приєднуючись до їх культури. Отже, правова культура України того часу була в основному представлена дрібною сім'єю, яка мала слабкий вплив у судовій системі Співдружності» [23, с. 151-153]. Українська еліта поступово зникає політично, зливаючись із польськими правлячими класами та приєднуючись до їх культури. Отже, правова культура України на той час була в основному представлена дрібною сім'єю, яка мала незначний

вплив на судоустрій Співдружності [23, с. 151-153]. Політичні еліти України поступово зникають, зливаючись з правлячими класами Польщі та приєднуючись до їх культури. Отже, правова культура України того часу була в основному представлена дрібною сім'єю, яка мала слабкий вплив у судовій системі Співдружності [23, с. 151-153].

Згідно з Н. Сізою, «юрисдикція сільського суду була досить обмеженою. Йому доручали менші справи, цивільні та кримінальні, селяни та рядові козаки. На прохання 100-го суду або за юрисдикцією сільський суд був зобов'язаний передати справа до нього» [25, с. 28]. «Після винесення вироків сільських судів Саді виніс рішення у першому та другому судах у цивільних та кримінальних справах, провів розслідування та передав справи полковнику. 100-й суд направив важливіші справи до полкового суду» [26, с. 12]

Тому в період Повстання Б. Хмельницького вперше на територіях України створило та діяло власну судову систему, включаючи систему місцевих судів, принципи організації та діяльності яких не виконувались іноземними державами.

«У середині XVII ст. роль козаків зросла і утвердила свої форми військових судів у вигляді судів сотень судів та Генерального полку, що поглинав аристократичні суди, що діяли раніше. Судом першої інстанції був сільський суд, який у козацьких селах однієї людини із компанії було сформовано 2-3 людини, до компетенції яких входило ведення простих справ» [27, с. 86]

У невеликих містечках, де знаходився центр сотні, було створено сто судів. Кожна сотня складалася з одного або декількох міст і багатьох сіл. Сотні судів розглядали цивільні та кримінальні справи проти сотень чиновників та козаків, що належали до цих 100 осіб, а також інші справи.

Спочатку «полковий суд не був постійно діючим судом, він був створений і переглядався за наказом полковника в місті, який був штабом

полку. «Діяло 10 центрів: Київ, Чернівів, Стародоб, Прияслав, Нижній Новгород, Прилоки, Гадяч, Лубни та Полтава» [27, с. 529]. Слід зазначити, що на той час полк сприймався не лише як військова частина, а й як адміністративно-територіальна одиниця. Відповідачами в полковому суді були всі кримінальні та цивільні справи не тільки проти чи за участю офіцерів полку, а й рядових козаків, сотні офіцерів.

«Спочатку Генеральний військовий суд не був постійно діючим судом. Звичайно, це засідання відбулося одночасно з офіцером і передало йому скарги, отримані військовими суддями. Суд міг розглядати справи не тільки в Апеляційному суді (раніше Суді першої інстанції), але і як суд першої інстанції у цивільних та кримінальних справах проти полковника, полковників, банчука та його товаришів, військових писарів та особ. Взято під охорону гетьмана» [27, с. 343]. Час від часу функції та структура Генерального військового суду змінювались. А в період 1727-1727 рр. Генеральний військовий суд практично не діяв через створення Малоросійської колегії.

Інший суд був начальником армії. Цей орган був найвищим інститутом в Гетьманщині після Гетьмана, і до його повноважень входила судова влада. Гетьман та кілька членів Генерального штабу зустрілися в офісі Генерального монастиря армії, і він мав намір, що в ідеалі він буде розглядати лише скарги на рішення Генерального військового суду.

Найбільшим недоліком суду в цей період була «повна відсутність розмежування між військовими, адміністративними та судовими повноваженнями, оскільки суддями були переважно казахські офіцери. Відповідно, офіцери, полковники або нападники можуть, по-перше, впливати на судові рішення, а по-друге, вони не завжди бажали виконувати свої судові обов'язки, що призводило до неможливості судового захисту або затримок. Крім того, судову владу характеризувала нестабільність. Суди та судді постійно змінювались, і професійної практики суддів практично не було.

Також важко відокремити суди в сучасному розумінні, оскільки люди зазвичай звертаються до найближчого суду. Крім того, дуже важко визначити юрисдикцію будь-якого суду» [27, с. 351].

Таким чином, відбулася судова реформа, яка забезпечила нову систему місцевих судів. За новим порядком, кримінальні справи в 10 міст полку судили міські суди, які відбирали суддів з місцевої знаті. Вони замінили суди колишнього полку. Загальна кількість справ була розділена на 20 юрисдикцій, кожна з яких складалася із земського суду з розгляду цивільних справ та підсуду з питань власності на землю. Невеликі суперечки між злочинцями та простими козаками розглядалися сотнями міських рад і судів, а селяни перебували під юрисдикцією пана.

Кінець XVIII - початок XIX ст., коли Україна входила до складу Російської імперії, можна було б вважати окремим етапом у розвитку української судової системи. Цей період відзначається значними змінами у розумінні ролі суду для уряду. Вони полягають як у доведенні необхідності відмежування суду від інших державних органів за його незалежністю, так і у виникненні, використанні та розвитку поняття «судова влада».

«Тому у 1803 р. відомий російський учений М. М. Сперанський пропонує: а) поставити уряд у три сили, однією з яких є судова влада; б) створити при Сенаті судовий орган, який разом із законодавчими та виконавчими органами може перешкодити царю його сила» [29, с. 28].

Основні нормативно-правові акти передбачають, що судова влада відокремлена від виконавчої, адміністративної та законодавчої гілок влади. Створення судової влади як гілки державної влади та суду як цілісної та незалежної державної установи стало одним із завдань реформ 1864 року.

В указі Сенату від 20 листопада 1864 р. Було визначено: «збільшити судову владу, надати їй належну незалежність і встановити в народі повагу до закону, без якого соціальний добробут неможливий». Законодавча влада була відокремлена від судової влади, апеляції на рішення вищого судового органу -

Сенату - були заборонені, встановлено принцип законності справедливості. Питання про необхідність встановлення адміністративної юстиції у спорах щодо прав між владою та громадянином, що гарантує імунітет від суб'єктивних прав [30, с. 4].

Загалом слід зазначити, що до середини ст XIX. судова система Російської імперії була досить складною і налічувала 16 судів (це типи судів), і крім загального порядку провадження, існує 30 особливих видів проваджень. В результаті судової реформи судова влада була спрощена в основному завдяки чистці судів. Відповідно до системи судових інструментів 20 листопада 1864 р. [31, с. 613], судові органи мали довіру до мирових суддів, з'їздів мирних суддів, окружних судів, судових палат та Сенату як вищого суду юрисдикції (стаття 1).

Так, «під час перебування українських земель під владою Російської імперії та Австро-Угорської імперії (середина 18-19 ст.) На території України створювались та діяли місцеві суди, але принципи їх організації та діяльності були різними, насамперед через політичну роздробленість та неможливість побудови власної судової системи».

Важливість судової реформи року 1864 р., як виявляється, занадто складна для процесу становлення та розвитку судової системи на території сучасної України. Це стало важливим результатом визнання досягнень сучасної науково-правової думки про важливість суду та судової влади для держави. Ці реформи існували протягом тривалого часу, під час якого розслідування виконання основних положень та оптимізації судової влади не припинялися. Сучасники зазначають, що «навіть після 50 років реформ судова влада не є ідеальною, але найважливішими досягненнями є суд присяжних, суд першої інстанції, висококваліфікований суд присяжних, значне скорочення часу, відхід від статус-кво в створення судів та успіх у боротьбі з поширеним хабарництвом» [32, с. 8].

У період боротьби за національну свободу в Україні (1917-1920 рр.) Не вдалося створити стабільну та ефективну систему судочинства. З приходом до влади Центральної Ради судова влада була поділена на місцеву та публічну юрисдикції. У зв'язку з цим В. Землянська зазначає: «Місцеве правосуддя забезпечувалося всеосяжними та селянськими судами. Прообразами місцевих судів були суди, які розглядали незначні кримінальні та цивільні справи. Для завершення справи були засновані з'їзди мирного правосуддя, які мали визначатись шляхом справедливого судового розгляду, а також ведення справ у справі. Окружний суд був судом першої інстанції серед державних судових установ» [34, с. 6].

Закон Радянського Союзу «Про правосуддя» від 5 червня 1981 р. Створення окружних (міських) народних судів в округах, містах та районах міста з повноваженнями розглядати всі цивільні та кримінальні справи, крім випадків, переданих законом до інших судів [45].

Поступовий розвиток економіки та політики призвів до реформи старої радянської судової системи, яка, виснажена, вже не могла повністю задовольнити потреби суспільства. Таким чином, зміни в соціальному та політичному житті, соціально-економічний розвиток вимагали негайних змін у правовій системі держави та її інститутів, включаючи питання про створення незалежної та автономної судової влади та забезпечення її чіткого функціонування, і створили цю потребу. За нові якісні розробки принципів справедливості та організації судового процесу в цілому.

Тому після проголошення незалежності України Законом України «Про внесення змін до Закону УРСР «Про правосуддя в УРСР» від 24 лютого 1994 р. суди народні суди були перейменовані в окружні (міські) суди, і окрім розгляду цивільних та кримінальних справ, вони також мали юрисдикцію у справах про адміністративні злочини [46].

Крім того, відповідно до Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій України» від 21 червня 2001 р. окружні (міські) суди

були замінені місцевими судами, цивільні, господарські, адміністративні, кримінальні та інші суди розглядались як суди першої інстанції у випадках, передбачених законом, за винятком випадків, про які йдеться. до юрисдикції інших судів [47].

Слід зазначити, що ідеологічна основа судової реформи в Україні не залежить від «концепції судової реформи в Україні». Це було 28 квітня 1992 року. Ця концепція відображає основні проблеми регулювання законодавства про правосуддя та визначає основні завдання та перспективи реформування судової влади. «Концепцію судової реформи в Україні» від 28 квітня 1992 року можна охарактеризувати як продуманий програмний документ, що відображає структуру та порядок завдань судової реформи в Україні.

На жаль, ці реформи не були повністю реалізовані. Це можна пояснити тим, що ця концепція, зі встановленням основ судової влади та важливою роллю в організації судової влади в Україні, із прийняттям Конституції України в 1996 рік майже втратив своє значення із часової шкали.

Прийняття Конституції України 1996 р. стало базовою основою для визначення принципів справедливості як особливого обов'язку уряду, організації судової влади в Україні, основних принципів справедливості та участі людей у її здійсненні. Конституція України встановила основні положення правового статусу судової влади, що згодом стало основою для розробки та здійснення судової реформи в Україні.

«Незначні судові реформи» відбулися із закінченням періоду 5 років статті 12 «Перехідного положення» Конституції України 1996 р., яка встановлювала організацію та функціонування української судової системи.

Слід зазначити, що нововведення, застосовані під час «незначних судових реформ», застосовувались і в третейських судах. 2002 рік став вирішальним для реалізації конституційних положень про здійснення правосуддя та зміцнення судової влади в державі як незалежній гілці влади. Таким чином, у лютому 2002 року український парламент прийняв

довгоочікуваний судовий закон України, що стало вирішальним кроком на шляху до судової та правової реформ. Завдяки цьому нормативно-правовому акту вирішено низку питань, що стосуються забезпечення функціонування судів, судової влади та реалізації судової автономії, як однієї з найважливіших гарантій забезпечення незалежності судів та суддів. .

Безумовно, досягнення Закону про судоустрій України включають запровадження апеляційних судів, збільшення організаційних форм судового самоврядування та значне розширення їх повноважень, які досі були переважно номінальними, а також факт що цей регламент не включає судову владу. Серед державних установ, які борються зі злочинністю та правопорушеннями, оскільки така практика не може бути властивою суду.

З набранням чинності Законом України "Про правосуддя України" від 7 лютого 2002 р. в українській судовій системі було створено місцеві загальні суди, які до встановлення системи господарських та адміністративних судів як суди першої інстанції розглядали всі типи справ, крім тих, що використовувались як суди вищих судів. перший приклад [48]. Відповідно до Закону України «Про правосуддя та статус суддів» від 7 липня 2010 р., С. місцеві публічні суди 2453-VI є основною ланкою спеціалізованих судів з розгляду цивільних, кримінальних та адміністративних справ, є найбільш наближеними до населення, організовуються у відповідних адміністративно-територіальних одиницях, на першому етапі (в основному) розглядаються всі цивільні суди, справи,

Однак аналіз правових джерел різних періодів історії держави та права України дає можливість виділити періоди формування місцевих загальних судів у нашій державі. Поворотними моментами цього процесу стали встановлення радянської влади на територіях України та проголошення незалежності України у році 1991 рік. Щоб взяти це до уваги, ми виділяємо три важливі періоди в сучасній українській судовій системі: радянський та сучасний.

Підсумовуючи, слід зазначити, що розвиток судової влади в Україні повинен відходити від принципів тоталітаризму і базуватися на європейських принципах права, справедливості, гуманізму, незалежності та неупередженості судової влади, які гарантують невід'ємну справедливість демократичні держави.

Отже, в результаті вивчення історико-правових аспектів становлення та розвитку української судової системи можна зробити наступні важливі висновки: а) на розвиток організації та діяльності судової системи в сучасній Україні вплинули різні моделі правосуддя, присяжних, судів Держава та конкретні форми самоврядування судової влади, що відображають історичні та правові умови існування українського суспільства; б) Особливості сучасного етапу функціонування української судової системи (з1991) Порівняно з попередніми конкретно-історичними періодами, запровадження судової системи апеляційних судів, збільшення організаційних форм судового самоврядування та значне розширення їхньої влади, які до цього часу були в основному номінальними, а також виключення судової влади зі списку державних органів., оскільки ця дія не може бути властивою суду. В) Переважною онтологією у розвитку судової системи в сучасній Україні є функціональна незалежність та автономність судової влади, а також функціональний розподіл різноманітних справ між різними елементами судової системи.

1.2 Моделі судоустрою: порівняльно-правовий аналіз

Питання судової реформи в Україні, метою якої є вдосконалення судової влади, є важливим, оскільки вдосконалення судової системи є пріоритетом формування реальної демократії в суспільстві.

Однак для позитивних наслідків судової реформи необхідно враховувати досвід інших країн, щоб не повторювати їх помилок, будувати оптимальну українську модель справедливості.

Слід зазначити, що існує дві основні моделі правосуддя: одновісна - очолювана єдиним вищим судовим органом, та відокремлена, тобто розгалужена на кілька незалежних спеціалізованих підрозділів, очолюваних незалежними верховними судами

Усі країни колишнього Радянського Союзу успадкували окрему судову систему, яка включала незалежну систему публічних судів та автономну систему державних арбітражних органів. Однак усі вони одночасно модифікували його по-різному.

Таким чином, Російська Федерація та Республіка Білорусь зберегли різні судові моделі: незалежні загальні судові суди під головуванням Верховного суду та Арбітраж - у білоруських бізнесах - суди, що головують у Вищому арбітражному суді та Вищому господарському суді відповідно.

Натомість Казахстан обрав одноцентрову судову систему. Існують спеціалізовані суди першої інстанції (загальної області та їх еквіваленти - спеціалізовані - господарсько-адміністративні та міждисциплінарні). Всі рішення всіх судів першої інстанції переглядаються комісіями з розгляду кримінальних або цивільних справ регіональних судів та їх еквівалентами, а також відповідними колегіями Верховного Суду Республіки. Тому ведення всіх справ, крім кримінальних, здійснюється згідно з нормами СРС трапляється. Таким простим способом Казахстан забезпечив єдність принципів організації та функціонування судів, а також заощадив значний бюджет платників податків на створення та функціонування спеціалізованих апеляційних судів та допитів.

З набранням чинності Конституцією року 1996 відбувся початок реформи судової влади в Україні. Як відомо, ці реформи були зумовлені положеннями ст. 125 Конституція, яка встановлювала: система судів загальної

юрисдикції в Україні базується на принципах територіальності та спеціалізації. Вищим судовим органом у системі судів загальної юрисдикції є Верховний Суд України. Вищими судовими органами є спеціалізовані суди відповідних вищих судів. За законом існують місцеві та апеляційні суди. Водночас ст. 124 Конституції було визначено, що провадження веде Конституційний Суд України та суди загальної юрисдикції.

Таким чином, Україна поступово відмовилася від чіткої судової системи, яка існувала ще за радянських часів. Як бачимо, тип однопалатної справедливості, який він обрав, значно відрізняється від казахстанського, і насправді є поєднанням російсько-білоруського типу.

Можливо, з прийняттям нового Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII [50], для створення ефективної одноцентрової моделі на чолі з Верховним судом.

У той же час для формування цієї моделі доцільним є запровадження єдиного процесуального закону, який визначає порядок ведення всіх категорій справ, крім кримінальних.

У той же час, щоб створити чіткий зразок, достатньо повернути свій суверенітет Вищому господарському суду, скасувати Кодекс адміністративного судочинства та повернути відповідні закони до відповідного розділу Цивільного процесуального кодексу. СРС

Слід зазначити, що європейські країни йдуть шляхом диференціації галузей юстиції, і в деяких країнах випадків набагато більше, ніж у Росії та Білорусі [51].

Також, коли йдеться про моделі правосуддя, необхідно проаналізувати значення понять «судова система» та «судова влада», а також їх розмежування.

Ця система зазвичай визначається як сукупність взаємозалежних елементів, що становлять цілісність і єдність. Поняття «судова система» часто використовується на науковому та законодавчому рівнях.

В даному випадку ст. 125 Конституція України визначає "судову систему" в Україні. Концепція вдосконалення судової влади з метою встановлення справедливого судового розгляду в Україні відповідно до європейських стандартів, прийнята Президентом України 10 травня 2006 р. № 3612, стосується "судової влади як єдиної судової системи", "системи правосуддя" та суди. І суди. У пункті 6 Заяви Ради суддів України щодо концептуальних підходів Ради суддів України щодо впровадження подальшої судово-правової реформи в Україні загалом використовується термін "судова система".

Аналізуючи ці джерела, легко зрозуміти нерозголошення змісту суміжних правових категорій під час їх використання, що створює відповідні проблеми. Зокрема, ми вважаємо неприйнятним ототожнення судової системи із судовою системою, а також із системою судових органів чи судових інстанцій.

Отже, по суті, це сукупність державних органів, організованих за допомогою нормативного масиву, але система не має методологічного значення. Якщо такий набір визначити як єдиний і взаємозалежний, ми можемо отримати зміст поняття «судова система», але поняття «судова система» не може бути зрозумілим.

З цього приводу деякі поняття виникають, виникають, трансформуються і зникають. Нещодавно незалежна держава Україна перегорнула горезвісну сторінку в історії радянської правової системи. Здається, впровадження командно-адміністративної системи, яка відіграє певну роль у науковому обігу поняття "система", є своєрідним тоталітарним управлінням, яке визначається терміном "судова система", що означає ієрархічний механізм, частина великої державної машини. Це не має значення для її жителів. Завдяки цьому такий термін поступово був замінений іншим терміном із більш широким значенням ("справедливість").

На жаль, в навчальній літературі автори підручника «Українське правосуддя» не дають визначення поняття «справедливість», а при викритті поняття суб'єкта українського правосуддя надають визначення судової системи [54, с. 17] Крім того, ми знаходимо такі поняття, як "судова система", "судова система", "судова система" та "суд" [54, с. 36, 28, 39, 41], що, на наш погляд, у термінології та етимології застосування цих визначень є неправильним.

У той же час остаточного визначення термінів "судова система" та "судова система" на законодавчому рівні не існує, але поряд із ними використовується ряд інших термінів, не розкриваючи їх значення, що, безсумнівно, викликає плутанину, просто гнів і критика. Виробник.

У зв'язку з цим, ми вважаємо за доцільне використовувати терміни, введені з необдуманістю «судова влада», «система правосуддя», «судова система та суди», а також «судова структура», щоб запобігти їх ідентифікації, використовувати в науковій тираж до мінімального охоплення. значущим [58, с. 67-68].

Якщо проаналізувати нещодавно прийнятий закон про реформу судової влади в країні (включаючи Закон України "Про внесення змін до Конституції України (про правосуддя)" від 2 червня 2016 року та Закону України "Про судовий розгляд та статус суддів" (2 червня 2016 року), ви бачите, що нові закони створили нові проблеми. Стаття 6 Конституції України поділяє поділ державної влади на законодавчу, виконавчу та судову. Автори цих законів, мабуть, допустили грубу теоретичну помилку, визначивши поняття "справедливість" та "справедливість", оскільки справедливість є лише однією з функцій судової влади, яку виконують певні особи судової влади (суди), але судова влада все ще виконує низку функцій, таких як судовий контроль, виконання ліцензій тощо.

Це стосується положень пункту 1 124 Конституції України, яка передбачає, що правосуддя здійснюється виключно судами. Однак

Конституційний суд не здійснює правосуддя, а лише контролює судову конституцію. Крім того, законодавець не визначає позицію Конституційного Суду в українській судовій системі. Можливо, більшою конституцією в конституції є те, що в Україні діють суди конституційної та публічної юрисдикції.

Щодо судової реформи в Україні, спрямованої на вдосконалення судової влади, питання вдосконалення судової влади є пріоритетним у формуванні справжньої демократії в суспільстві.

Проблема тривалого періоду реформ полягає в тому, що в нашій країні застосовуються лише методи, визначені ще за радянських часів: оцінка роботи суддів та судів за кількістю скасованих або змінених рішень, скарг чи дисциплінарних проваджень тощо.

Отже, перспективну модель, на наш погляд, слід оцінити як ефективну судову систему за чотирма основними критеріями:

«1) Інституційний, фінансовий, процесуальний та суб'єктивний доступ до суду. Показниками інституційного доступу до суду є територіальна близькість до потенційних клієнтів, сумісність будівель судів з великою кількістю людей та можливість надання якісних судових послуг. Інформація про: а) зручність розташування суду може бути використана для показників. б) можливість подання порушення будь-якого права до найближчого суду; в) придатність зали суду для комфортного проживання, особливо для людей з інвалідністю; г) достатня кількість судів для забезпечення розгляду справи в розумні строки; Д) Механізми вирішення юридичних суперечок іншим способом. Показниками фінансової життєздатності суду є економічна доцільність судових витрат та механізм оцінки реальності та її легкість для клієнта. Наступні дані можуть бути використані як показник фінансової доступності суду: а) Чи настільки велика сума судових витрат, що не є реальною перешкодою для звернення до суду б) Чи передбачає уряд механізм звільнення фізичних осіб від сплати судових послуг, надання їм затримок або

розстрочки?; в) Якщо неможливо оплатити судові послуги, запроваджена система судового страхування чи ні? Показники процесуального доступу до суду Юрисдикцією суду є універсальність його юрисдикції. Механізм перегляду в суді та перегляд його заяви. Індекс розумового доступу суду визначається показниками доступу як інформація про провадження,

2) Інституційна, економічна та психічна незалежність суду. Інституційна незалежність судової влади передбачає оцінку взаємозв'язку між адміністративними процесами в судовій системі та принципом незалежності судової влади. Можна використовувати такі показники: а) Механізм організаційно-правового забезпечення роботи судів; б) порядок їх утворення та розчинення; в) спосіб відбору суддів; г) спосіб призначення на адміністративні посади в судах; д) контроль якості судових рішень; е) Метод прийняття рішень для вирішення управлінських проблем у судах тощо. Економічна незалежність включає відповідний механізм фінансування судової влади, її показниками є: а) повнота регулювання механізму юридичного фінансування судової влади; б) матеріально-технічне оснащення судів та в) рівень матеріального забезпечення потреб суддів та працівників суду. Психічна незалежність є ознакою правових гарантій суддів. Його показниками можуть бути: а) об'єктивність процедур призначення та звільнення судді; б) метод змагання за відбір суддів; в) гарантія незмінності судді; г) особливий порядок судового розгляду суддів; д) Система гарантій, яка унеможлиблює тиск на правосуддів; г) особливий порядок судового розгляду суддів; д) Система гарантій, яка унеможлиблює тиск на правосуддів. е) особливий порядок судового розгляду суддів; ж) Система гарантій, яка унеможлиблює тиск на професійних вершителів правосуддя.

3) Зарубіжна та вітчизняна судова експертиза. Поглиблене дослідження першого інституту показало, що у світі не існує класичної моделі спеціалізованих судів. Основним моментом є механізми розподілу юрисдикції між судами загальної юрисдикції та загальної юрисдикції та

вирішення юрисдикційних суперечок. Показники досконалості обраної моделі експертизи судів: Б) обсяг роботи в спеціалізованих судах юрисдикції; В) механізм вирішення спорів у сфері юрисдикції справ; Г) Надання Верховному суду достатніх повноважень щодо інтеграції (уніфікації) правоохоронної практики у спеціалізовані суди. Судова спеціалізована установа (внутрішня спеціалізація) проводиться з метою підвищення компетентності суддів у справах, що позитивно впливає на скорочення часу та якості розгляду справ.

4) Стабільність судової системи, яку можна оцінити за трьома показниками: а) стабільність судової системи; Б) стабільність судового процесу; В) Стабільність рішення суду. Гнучкість судової влади розглядається як здатність підтримувати динамічний баланс із зовнішнім середовищем та як здатність змінюватися та адаптуватися. Основними його показниками є: а) стабільність правової визначеності (стабільність законів, пов'язаних із правосуддям, стабільність організаційної структури); Б) інтеграція (єдність принципів та цілей правосуддя, механізм судового управління); В) Стабільність роботи (безпека достатніх ресурсів та самоврядування).

З цього приводу ми не можемо зробити висновок В. Д. Бринцев, що є найважливішою умовою стабілізації соціально-політичної ситуації в країні, полягає у формуванні цілісної та стабільної правової бази, яка регулює діяльність усіх гілок влади і, фактично, гарантує повагу до законних прав і інтереси. Закон дійсно відіграє роль у створенні та стабілізації суспільства, в організації та інтеграції соціальних дій з метою створення загальних та усталених зразків.

Визначена та скоординована поведінка, як правило, у свою чергу забезпечує існування суспільства як соціологічної реальності та стабільної структури. Тільки в суспільстві, де держава забезпечує правопорядок, можлива реалізація прав і свобод людини і громадянина, ідея верховенства права реалізується на практиці. Для досягнення цієї ідеї також послужить

судова реформа, одним із принципів якої має бути деполітизація судової влади. Верховенству закону повинен сприяти, зокрема, Закон України про судоустрій і статус суддів, який спрощує судову систему, встановлює чіткі процедури призначення суддів та підвищує відповідальність та незалежність суддів [59, с. 88].

Звичайно, важливо відзначити, що в національному законодавчому процесі міжнародні стандарти встановлюють принаймні певні мінімальні вимоги, яким повинні відповідати всі держави. У міжнародних договорах, інших джерелах міжнародного права та міжнародних документах є міжнародні стандарти, які не мають юридичної сили та були ратифіковані окремими міжнародними організаціями. У той же час жоден офіційний міжнародно-правовий документ, що містить такі стандарти, не дає визначення міжнародно-правових стандартів.

Ідея Європейського Союзу, міжнародно-правової інтеграції походить із далекого минулого, але на сучасному етапі розвитку міждержавних відносин ці тенденції відіграють особливу роль.

В. Д. Бринцев представляє свою класифікацію загальної системи норм верховенства права. Зокрема, автор поділяє їх на «загальні (стандарти у сфері управління, права людини та матеріальні права), процесуальні (стандарти конкретних галузей судової-адміністративної, цивільної, господарської, кримінальної тощо) та судові (стандарти) він робить. На яких базується судова влада» [59, с. 91].

«І. В. Назаров уточнює наступне щодо виокремлення принципів правових стандартів у галузі юстиції та статусу суддів:

А) Основні міжнародні дії, що визначають універсальні принципи здійснення судової влади;

Б) Суд над Європейським судом з прав людини. Зокрема, Європейський суд з прав людини в ході своєї роботи розробив розгалужену систему тлумачення кожного з принципів Конвенції про захист прав людини та

основоположних свобод, їх зміст у кожній справі, модернізуючи таким чином, таким чином природне чи розумне Неможливо без рішень цього органу.

С) Спеціальна міжнародна правова база (наприклад, Європейська хартія закону про статус суддів) 10 липня 1998 р. Основні принципи незалежності судової влади, прийняті резолюціями Генеральної Асамблеї ООН, Рекомендація 94 (12) "Незалежність, ефективність та роль суддів", прийняті Комітетом міністрів Ради Європи 13 жовтня 1994 р. тощо).

Д) Стандарти ЄС щодо побудови судових систем (наприклад, основною міжнародною акцією європейського значення є Хартія основних прав Європейського Союзу. 7 грудня 2000 р.). Крім того, для отримання точної картини судових систем Європейського Союзу необхідно звернути увагу на характер європейського права, структуру та повноваження транснаціональних органів (Суд Європейського Союзу)» [60, с. 352].

Слід зазначити, що «без вимірювання якості функціонування існуючих судових установ неможливо надати достатнє уявлення про стан судової системи, існуючі проблеми, які потребують вирішення за допомогою судової реформи. Є досвід інших країн, якщо ми враховуємо їх помилки і не повторюємо їх, ми можемо створити оптимальну модель для оцінки якості національної судової системи».

Інтерес до цього питання в десятиліття ХХ століття виникло, коли японські компанії прийняли перші принципи контролю якості. Пізніше США підтримали ініціативу нагородою якості. Малкольм Болдрідж (1987), а через кілька років у Європі була запроваджена модель якості: компанії та установи державних установ отримують нагороди за успіх у якості. Судова влада також, як правило, виявляє інтерес до якості. Основний підхід: Суд - це установа, яка надає послуги, і відповідно користувачі цих послуг (громадяни, які беруть участь у провадженні) є клієнтами судової установи. Перші кроки на шляху розробки та впровадження інтегрованих систем якості судової

діяльності були зроблені судовими громадами США, Фінляндії та Нідерландів. На початку нового тисячоліття інтерес до якості судів зріс на загальноєвропейському рівні.

У будь-якому випадку, ідея верховенства закону реалізується на практиці лише в суспільстві, де уряд забезпечує правопорядок, можлива реалізація прав і свобод людини і громадянина. Для досягнення цієї ідеї також послужить судова реформа, одним із принципів якої має бути деполітизація судової влади. Остання редакція Закону України про судоустрій і статус суддів, який спрощує судову систему, встановлює чіткі процедури призначення суддів та підвищує відповідальність та незалежність суддів, з метою сприяння верховенству права.

Висновки до розділу 1

Охарактеризовано теоретико-методологічні засади функціонування судової системи України та зарубіжних держав на сучасному етапі та в історико-правовому порівняльному контексті.

Визначено, що розвиток організації та діяльності судової системи на території сучасної України відбувався під впливом різних моделей судоустрою та судочинства, серед яких слід відзначити моделі суду присяжних, державного суду та специфічних самоврядних форм організації судової влади, що відображають історико-правові умови існування українського суспільства.

РОЗДІЛ 2

СУЧАСНИЙ СТАН КОНСТИТУЦІЙНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУДОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

2.1. Конституційні принципи функціонування судової системи в Україні та Європейському Союзі

Принципи структурної побудови мають особливе значення з точки зору судової системи. З давніх-давен цей принцип вважався основою будь-якої соціальної системи (включаючи правову), вимоги якої поширюються на всі явища, що належать до цієї системи. Значення "принцип" у перекладі з латинської означає "початок", "фундамент", "пріоритет" [91, с. 197]

На принципах побудови судової системи, І. В. Назаров зазначає, що «вони є частиною принципів справедливості, але за цілком очевидними характеристиками вони утворюють систему незалежних принципів» [92, с. 3-4].

Щодо принципів судочинства, слід зазначити, що вони є найбільш загальними керівними нормами, що визначають становище судової влади в системі єдиної державної влади, шляхом створення її базових інститутів та з метою виконання завдань перед судова влада [93, с. 40].

Слід зазначити, що науковці та законодавці, відповідно до концепції принципів, також визначають таку категорію, як „принципи”, яка безпосередньо пов’язана з основними принципами організації судової системи в Україні. Тому ми повинні висловити певну паралель у використанні категорій "принципи" та "принципи" в контексті основних принципів української судової системи, що, якщо їх неправильно зрозуміти та обмежити їх зміст, ускладнюється лише сформулювати та реалізувати. Зокрема, така різноманітність термінів явно не сприяє уніфікації правових

положень. У зв'язку з цим слід зазначити, що іноді існують абсолютно різні погляди на взаємозв'язок понять "принципи" і "принципи" в науці.

Водночас підхід до виявлення цих понять сьогодні розширюється [94, с. 309], визнаючи близькість та відсутність суттєвих відмінностей, оскільки, як зазначає О. Кузнецов, принципи розглядаються як «фундаментальна позиція, принцип» [94, с. 14], а згідно вдалого висловлення В. Т. Маляренка - як «основні ідеї та положення» [95, с. 4] Водночас О. Хотинська-Нор [96, с. 110] наполягає на тому, що категорія принципів є ширшою, ніж поняття принципів, що виключає чітке визначення правових принципів.

Певною мірою ми дійсно можемо сказати про схожість та одноманітність термінів "принципи" та "принципи", які по суті мають однакове значення - деякі конкретні принципи, принципи. З іншого боку, в даний час не існує переконливого аргументу щодо суттєвих відмінностей (особливо у взаємозв'язку між нормативним судженням та ідеєю). Відповідно, як і правові принципи, принципи можуть бути визнані деякими вихідними пунктами та нормативно вираженими ідеями. Отже, як принципи, так і принципи у сфері юстиції мають однакову мету і однаково є основою для організації української судової системи. Однак, щоб спростити основні принципи судової влади, точніше визначати їх лише за допомогою класифікації принципів, яка відповідно до ситуації С. Потапенко [97, с. 26], слід застосовувати у всіх випадках.

Слід зазначити, що в даний час не існує єдиного визначення поняття принципів справедливості. Тому, згідно з думкою І. Назарова, «можна визначити принципи побудови судової влади, які історично формувалися теорією та практикою судів, завдяки економічному, ідеологічному та політичному рівню суспільства, нормам, що містяться в його змісті та його природа визначає процес розвитку» [92, с. 128-129]. Т. Струс-Духнич майже повністю погоджується з цією думкою, але на його думку ці принципи слід називати принципами побудови судової влади [98, с. 174].

У свою чергу, А. Борко, узагальнюючи основні риси та характеристики принципів справедливості, визначає їх як «законодавчо визначені та гарантовані урядом, завдяки ідеологічному та політичному рівню суспільства, стійким основним концептуальним основам вимог, закономірностей та змісту судової системи» [99, с. 54].

В ту ж мить, Є. Козлов поділяє принципи конституції, що регулюють судову систему, на три групи: принципи і норми, що визначають взаємовідносини особи та судової влади. «Принципи організації судової системи (здійснення правосуддя лише судом відповідно до закону; єдність судової системи; поєднання професійних та непрофесійних принципів при здійсненні правосуддя); Принципи функціонування судової системи (незалежність, незмінність і недоторканність суддів; пропаганда в судовому процесі; ворожі процеси та рівність сторін у процесі)» [100, с. 348-357].

Аналізуючи цю точку зору, варто підкреслити різницю між цими принципами справедливості та принципами справедливості (справедливості), хоча і поєднаних з єдиною метою (наприклад, забезпечення створення та функціонування демократичної та ефективної судової влади). Ось чому включення принципів української судової системи, включаючи суто процесуальні принципи, такі як пропаганда, публічність та відкритість, мова держави правосуддя, обов'язковість судових рішень, поєднання усного та письмового, безпосереднього судового розгляду, наступності, подальші заходи неприпустимі. Ворожість, судова правда та інші справи. Фактично ці принципи явно та неявно пов'язані з принципами судової влади (особливо

Ще один відомий вчений В. Бринцев виділяє наступні основні принципи формування судової системи: «а) Принцип незалежності судової влади. б) ефективність правосуддя та доступ до правосуддя для людей; в) структурна самостійність; г) Простота та економія судової системи [101, с. 67] С. Тимченко посилається на принципи побудови української судової

системи лише на принципи Конституції - територію та експертизу. Інші принципи він визначає як ознаки судової системи» [102, с. 306]

Коментарі Р. Куйбіда майже однаковий, оскільки здебільшого пов'язаний з принципами української судової системи, експертизою, територією та прикладом. На його думку, інші принципи завершили своє методологічне значення і були переведені в категорію властивостей, ознак, що характеризують сучасну судову систему [103, с. 47]

Автори підручника з судових органів та правоохоронної діяльності України зазначають, що «конституційні принципи побудови судової системи України включають такі принципи: а) територіальна територія; Б) спеціалізація; в) єдність судової системи; г) Приклад д) поетапно; є) Ієрархія; ж) Принцип доступу до правосуддя» [104, с. 97].

Згідно з А. Борко, «цей перелік слід доповнити принципами звичайного права як принципів верховенства права та законності, реалізація яких є дуже важливою в організації та функціонуванні української судової системи стосовно певної мети» [105, с. 455].

На наш погляд, в контексті ідеалів європейської інтеграції в сучасній Україні ми також повинні виділити такий новий судовий принцип, як інтеграція. Аналізуючи цей принцип, насамперед необхідно визначити принцип слова "інтеграція". Вільна енциклопедія згадує, що інтеграція (від лат. *Integrum* - ціле, *Integratio* - відновлення) - 1) склад, вплив один на одного. Це процес об'єднання кожного елемента (частин) у ціле. Процес зближення та формування стосунків; 2) Згуртованість, єдність політичних, економічних, урядових та громадських структур у регіоні, країні, світі [106].

Вважається, що термін "європейська інтеграція" означає створення європейських інституцій, які еволюціонують у напрямку формування транснаціонального центру, і навколо них слід сформувати спільний європейський простір. Оскільки країни Європейського Союзу створили спільні органи, які делегували деякі свої національні повноваження для

прийняття рішень у конкретних областях, що становлять спільний інтерес, на загальноєвропейському рівні, термін "європейська інтеграція", що іноді скорочується до "соціалізації управління". У цьому сенсі європейська інтеграція визначається як добровільний та мирний підхід суспільств, держав та економік, які виходять за межі національних, політичних та економічних кордонів.

Задоволення прагненнями європейської інтеграції в Україні означає примусове пристосування нашої судової системи до судової системи Європейського Союзу [107, с. 116]. Обов'язковою умовою Європейського Союзу в Україні є стабільність інституцій (органів), які гарантують демократію, верховенство права та права людини, чого неможливо досягти без судової реформи, спрямованої на гарантування та зміцнення незалежності судової влади. Відповідно, судову систему, представлену переважно Верховним судом, Конституційним Судом України та спеціалізованими спеціалізованими судами України, також слід включити до системи фізичних осіб для забезпечення процесу європейської інтеграції в Україні. Суттєвим кроком у подальшій європеїзації української судової системи є розвиток міжнародних відносин між українською судовою системою. Безпосереднє здійснення заходів, спрямованих на забезпечення роботи суду. Робота Верховного суду на міжнародній арені була доручена Міністерству міжнародного співробітництва [108, с. 101-102].

У сучасній юридичній літературі існує загальне переконання, що принципи справедливості становлять структурну систему [104, с. 18].

Найповнішою та очевиднішою сутністю та характеристиками судової влади є система, яка поділяється на три підсистеми, включаючи спеціальні принципи: інституційні (загальні принципи справедливості - питання, що визначають природу правосуддя та його місце в державній системі) органи влади) (функціональні принципи - справи, що визначають основи правосуддя (та організаційні) (організаційні принципи, що розкривають структуру

судової влади, суддівське самоврядування, статус суддів, відповідальність суддів за неналежне виконання своїх професійних обов'язків) тощо). Хоча ці принципи справедливості взаємопов'язані, вони також становлять незалежні підсистеми, кожна з яких відрізняється за обсягом та призначенням.

Слід підкреслити, що серед усіх принципів організації та функціонування судової влади ці принципи є основним та суттєвим впливом на інші принципи судової влади. Крім того, їх можна назвати визначальними принципами судової реформи при формуванні української конституції як публічно-правової системи організації сучасного суспільства на основі права, правління та демократії.

Однак ефективна судова влада можлива лише за наявності фактів верховенства права та законності конституції. Ця точка зору пояснюється, перш за все, соціально-політичним значенням судової влади, оскільки дотримання принципу законності конституції разом із верховенством права в організації та функціонуванні судової влади є головною гарантією безкоштовно. Доступ до правосуддя для всіх громадян України.

У юридичній літературі зазвичай виділяються та аналізуються принципи, які за обсягом слід віднести до принципів справедливості. Однак практичне та теоретичне значення в сучасному контексті конституційно-правових принципів, які притаманні судовій системі як самостійній гілці влади, є фундаментальним для організації та її функціонування, а також для подальших напрямів її розвитку. Встановити, Більше того, судова влада - це складна категорія, яка виходить за рамки правосуддя, принципи якої часто відокремлюються та аналізуються.

Існує думка, що такі поняття, як справедливість та справедливість, не слід ототожнювати. Правосуддя - це діяльність судових установ (виключно судів), які здійснюють судову владу. Судова влада, у свою чергу, згідно з теорією та практикою поділу влади - це сфера, незалежна від публічної влади, яка використовується для вирішення соціальних конфліктів у рамках

верховенства права, конституційного контролю законів, захисту прав людини та громадянства та свобод, і більше.

Судова влада в Україні здійснюється за допомогою правосуддя у формі цивільного, господарського, адміністративного, кримінального та конституційного судочинства. У свою чергу, справедливість є однією з форм судової влади, поряд з такими формами, як конституційний контроль, формування судової влади та судового самоврядування, тлумачення (та пояснення) закону, організаційне та розвідувально-аналітичне забезпечення судів (узагальнення судової процедури, статистичний аналіз). Судова) тощо

Розумно зробити висновок, що судова влада, яка інституційно представлена судовою владою, виконує функцію правосуддя (юстиції), а також створює ряд допоміжних функцій, які створюють умови для належного кадрового забезпечення, матеріально-технічного забезпечення, аналізу інформації. інша судова підтримка [110, с. 24].

Таким чином, такий широкий підхід до визначення судової влади дозволяє зробити висновок, що основними принципами організації та функціонування судової влади повинні бути принципи, які мають "ступінь" конституції та визначають основу, а не окремі елементи судової влади. Проте судова влада відображає її характер, зміст, функціональну спрямованість як всебічне правове явище - це принципи верховенства права та законності конституції.

Крім того, ці принципи слід легалізувати як головні орієнтири розвитку держави та суспільства з метою утвердження та подальшого розвитку України як демократії. Для досягнення цієї мети важливо, щоб ці принципи послідовно застосовувались в організації та функціонуванні судової влади.

Верховенство права, яке є винятковим політико-правовим ідеалом у сучасному суспільстві, займає особливе місце в системі судових принципів.

Зокрема, Конституційний Суд України повинен керуватися у процесі своєї інтерпретаційної діяльності цим принципом. Більше того, як

справедливо зазначається в юридичній літературі, "Конституційний Суд за допомогою офіційного тлумачення може суттєво впливати на законодавчий процес у державі" [111, с. 196], незважаючи на те, що "інтерпретаційні практики не можуть розглядатися як засіб прямого правового регулювання, оскільки ці практики відіграють у ньому захисну, другорядну та опосередковану роль" [8, с. 56].

Звичайно, вони втрачають своє значення без дій, що є предметом інтерпретації. Водночас, незважаючи на його "формальний", "допоміжний" характер (В. М. Шаповал) інтерпретаційні дії, вони не втрачають своїх характеристик як самостійних видів юридичних дій, "джерел права", які суттєво впливають на законодавчий процес. Таким чином, принцип верховенства права має методологічне та інструментальне значення, оскільки інститут конституційної юрисдикції у цій справі «за своїми остаточними юридичними ознаками збігається з нормативно-правовою дією та конституцією, із законодавством» [113, с. 50].

Виходячи зі статусу Конституційного Суду України, його ролі в законодавчому процесі та імплементації закону, можна констатувати, що діяльність інституту основоположної юрисдикції має бути по суті відповідно до закону, що дозволяє Суду України вийти за межі закону. У цьому випадку буде дійсним твердження про необхідність "звернення до процедури" живого права ", вимірів її правової та соціальної ефективності. Лише в цьому випадку, за словами представника, "критика європейських юристів може бути відкинута через відверте використання історії та доктринальних подій у посткомуністичній юстиції та американських юристів, які часто задаються питанням, наскільки їх європейські колеги відповідають з буквою "." Вони поводяться законом і наскільки необережно - до своїх дій [114, с. 141].

У той же час конституційна влада, як і вся влада держави, не є необмеженою. Судді Конституційного Суду України не можуть бути вищими

від закону та Конституції. У демократичній правовій державі вони повинні підкорятися закону.

У свою чергу, судова система Європейського Союзу (ЄС) була створена для вирішення суперечок між особами ЄС, а також для забезпечення цілісності та узгодженості законодавства організацій ЄС шляхом належного тлумачення його законів. Важливим завданням судової системи ЄС було забезпечення неконфліктної взаємодії законів ЄС та внутрішніх законів держав-членів як передумови належного функціонування організаційно-правового механізму європейської інтеграції. НавчанняОкремому питанню функціонування судових інституцій Європейського Союзу присвячені В. Муравйов, В. Опришко, Р. Петров, Ж. Л. Сорон, Ж. Рідо, Н. Феннеллі та інші.

Водночас право є важливим фактором інтеграційних процесів у континентальній Європі з другої половини століття ХХ. Ця стабільність забезпечує офіційні гарантії та є обов'язковою частиною нової політичної та економічної структури Європи.

Як Б. М. Топорнін у зв'язку з цим зазначає, "інтеграція в Західній Європі на всіх етапах характеризувалася високим рівнем правового регулювання" [115, с. 15] Розуміючи важливість підтвердження результатів інтеграційних процесів, важко погодитись, що закон є єдиним гарантом нового європейського правопорядку, в якому принципи, пов'язані з довгостроковими цілями економічної та політичної стабільності, відіграють важливу роль. Головна роль. І інші події, отже, той самий вислів Б. М. Топорніна про те, що європейська інтеграція "фактично розпочалася із закону" [115, с. 16].

Немає сумнівів, що не лише в тих країнах, які стоять на передньому краї інтеграційних процесів, а й в інших європейських країнах, дослідники повинні правильно розуміти сучасний стан європейського права. Така потреба особливо необхідна Україні, яка довгий час була змушена триматися подалі від розвитку інтеграційних процесів у континентальній Європі. Однак

після здобуття незалежності нашої країни вона прямо заявила про свій намір вийти на європейський простір.

Аналіз внутрішніх нормативно-правових актів України та двосторонніх міжнародних угод показує, що вступ до регіону є необхідною умовою інтеграції України до європейських структур. Крім того, цей вступ супроводжується вступом нашої країни до Європейського Союзу як кінцевою метою її участі в європейській інтеграції як постійному політико-правовому процесі.

Термін "правова сфера" також використовується в офіційних документах Європейського Союзу та Ради Європи, зокрема в резолюціях 12 квітня 1999 р. Європейський парламент "Щодо кримінального провадження в Європейському Союзі (Corpus Juris)", щорічна міжурядова програма, використовувала діяльність Ради Європи. Однак слід зазначити, що, незважаючи на широке застосування в регулюванні, поняття "правовий простір" не має загальновизнаного визначення. В якості роботи можна використати визначення Ю. А. Тихомирова, який пропонує використовувати цю концепцію, щоб показати різні межі правових комплексів та правових режимів у контексті міждержавних відносин [116, с. 7].

Офіційні пропозиції щодо створення різних європейських просторів (юридичних, економічних тощо) наприкінці десятиліття Введені останні 80 століть. Так, термін "європейський правовий простір" був винайдений Францією та СРСР на Конференції НБСЄ з людського виміру, що відбулася в 1989 році. Однак зміст, вкладений у нього, був обмеженим. На практиці це було метою Європейського інституту з прав людини, який мав на меті провести порівняльний аналіз правових систем європейських країн щодо реалізації основних прав і свобод людини.

у роках з 1985 по 1991 рік поняття "європейський правовий простір" у вітчизняній політико-правовій літературі не асоціювалося з європейською

інтеграцією, а лише як демонстрація однієї області поступово демократизованої Співдружності Співдружності з рештою країн. Європа.

Перші кроки до доктринального розвитку концепції європейського правового простору французькими та радянськими вченими наприкінці десятиліття 80 - Знято на початку 90-х років минулого століття. Однією з перших робіт, присвячених аналізу цієї концепції, стала монографія французького юриста Е. Крабі "Дослідження концепції європейського правового простору". На його думку, яка повністю підтверджена сучасним розвитком правової інтеграції в європейських країнах, ця концепція охоплює різні галузі національного права - від кримінального до міжнародного. Е. Крабі зазначив, що необхідність юридичної співпраці держав-членів ЄС в основному зумовлена створенням спільного ринку (єдиного).

Також дослідник вважав за доцільне розширити поняття "європейський правовий простір" для діяльності Ради Європи. Більше того, саме в рамках цієї організації були досягнуті перші успіхи у правовому співробітництві європейських країн. Оскільки в розвитку правового співробітництва в Європі було задіяно кілька структур, Е. Крабі ввів поняття «європейський простір із мінливою геометрією» [117, с. 64]

У колишньому Радянському Союзі проблема європейського правового простору, і зокрема його вплив на формування загальноприйнятих принципів справедливості та справедливості європейських країн, шляхом С. А. Беляєв та А. Х. Саїдов були частково обстежені.

Зокрема, у 1990 р. С. А. Беляєв відніс національні правові системи Європи до міжнародних організацій, в яких правове співробітництво, правові відносини між ними, а також спеціальні пропозиції щодо створення цього простору. Він також наголосив, що методологічна основа вивчення цього питання лежить у сфері порівняльного правознавства. Європейський правовий простір визначається ним як регіональна політико-правова система,

яка перебуває у процесі становлення та забезпечує правову основу для реалізації європейської співпраці [118, с. 34]

У свою чергу, А. Х. Саїдов визначив європейський правовий простір як регіональну правову систему, яка об'єднує національні правові системи європейських країн та США та Канади, що беруть участь у загальноєвропейському процесі, і є правовою основою "європейського дому". Він також наголосив, що досвід Ради Європи та Європейських Співтовариств повинен бути вивчений і максимально використаний, щоб створити цю атмосферу навколо СБСЕ, оскільки у багатьох випадках необхідність вигадувати нові закони, якщо вони вже існують, може бути усунена. [119, с. 98]

Зараз стає очевидним, що Організація з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ) поступово втрачає позиції в загальноєвропейському процесі, в якому зростаюча кількість держав-членів відіграє ключову роль, спочатку в Раді Європи, а потім у Європейський Союз. Таким чином, європейське правове середовище формується навколо Європейського Союзу та Ради Європи, включаючи визначення загальноєвропейських стандартів правосуддя та судової влади на континенті.

У той же час, формування цього простору не означає створення наднаціонального закону, вище правових та правових норм функціонування судової влади, серед її основних принципів. Натомість мова йде про розвиток різних форм взаємодії та зближення між європейськими країнами в різних сферах, чіткого «правового мінімуму», який забезпечує нормальні відносини між цими країнами в рамках загальноєвропейського процесу.

Узагальнюючи доктринальне та нормативне застосування поняття "європейський правовий простір" у визначенні основних принципів справедливості, можна зробити висновок, що цей простір, як правило, не є остаточним. Тож заявимо. Країні правий, що його геометрія не фіксована. Продовжуючи цю "геометричну аналогію", зазначимо, що існує чітка

тенденція як до збільшення площі цього простору, так і до більш повного розподілу сфер дії між його компонентами ("розміри") [117, с. 65].

Європейське правове середовище створюється на багатосторонньому рівні в рамках міжнародних регіональних організацій та / або інтеграційних асоціацій. Тим більше країн є членами організацій, діяльність яких спрямована на його створення, більше - це ефективніше.

Наявність у понятті "європейський правовий простір" міжнародного права та національного права. Скарги вимагають їх використання при вивченні міжнародного публічного права та порівняльного права.

Міжнародно-правовий підхід дозволяє вивчити правову природу регіону, аналізуючи діяльність міжнародних регіональних організацій, а також розглядаючи міжнародні конвенції з метою гармонізації взаємозв'язку між міжнародними та національними інструментами правової інтеграції.

Історія Європи у ХХ столітті. Він довів, що міжнародно-правові зобов'язання, закладені в основоположних принципах міжнародного права, є важливими, але всеосяжними для забезпечення сталого розвитку націй. Тому існує необхідність зближення національних правових систем на загальних принципах. І порівняльне правознавство з науковими методами та предметом дослідження відіграє важливу роль у цьому питанні. Ось чому концепція "європейського правового простору", заснована на положеннях міжнародного права та чинного законодавства (з усіма обмеженнями та обмеженнями), дозволяє адекватно відображати основний процес європейської інтеграції.

Слід зазначити, що судочинство в ЄС здійснюється кількома установами, які тісно співпрацюють з національними судами держав-членів. До складу Суду Європейського Союзу входять Суд, суди та спеціалізовані трибунали. Між ними існують відносини слухняності. Суд засідає в Люксембурзі. Цей суд складається з однієї країни судді кожної держави-члена та Генеральний прокурор складається з 11 осіб. Усі вони призначаються строком на 6 років з правом переобрання за домовленістю між урядами

держав-членів після консультацій з Комітетом з питань прийнятності кандидатів на ці посади.

Вибір здійснюється між особами, які гарантують свою незалежність та мають кваліфікацію для призначення на найвищі судові посади у своїй країні, або визнаними адвокатами. Кожні три роки відбувається незначна ротація суддів та генеральних прокурорів. Судді обирають голову Суду з їх числа строком на три роки, що підлягає поновленню. Суд є повністю (публічним), але може також мати палати: велику палату, що складається з 13 суддів та палати від трьох до п'яти суддів.

Суд є найвищим судом Європейського Союзу, покликаним забезпечити дотримання закону при тлумаченні та застосуванні положень установчих договорів. У своїй діяльності Суд виконує функції міжнародного суду, конституційного та певною мірою адміністративного [120, с. 37]

Цей трибунал як міжнародний трибунал веде суперечки між державами-членами щодо предмету Договору про заснування Російської Федерації. Вирішує інституції ЄС або між ними. Держава-член, яка не виконує рішення Суду ЄС, може бути покарана одноразовою сумою або штрафом.

Суд як Конституційний суд досліджує законність юридичних дій, спільно прийнятих Європейським Парламентом та Радою, дій Ради, Комісії та Європейського центрального банку, які не мають відношення до рекомендацій, висновків та дії, які він робить. Європейський Парламент та Рада Європи. Суд може також розглядати справи, які можуть бути порушені Рахунковою палатою, Європейським центральним банком та Комітетом регіонів для захисту своїх привілеїв. Крім того, Суд має право тлумачити договори та акти знайдено Інститут органів Європейського Союзу.

З точки зору адміністративної дієздатності Суд має юрисдикцію у будь-яких суперечках між ЄС та його персоналом, а також врегулюванні суперечок

щодо компенсації установами ЄС або їхнім персоналом під час виконання своїх обов'язків.

Суд має відігравати дуже важливу роль у розвитку законодавства ЄС. У зв'язку з цим ми повинні спочатку згадати доктрини переваги та прямої дії права ЄС, які були підтверджені рішеннями Суду. Для того, щоб довести концепцію переваги права ЄС, рішення у справі 6/64 Коста проти. Для обґрунтування цієї ідеї Суд посилався на пряму дію певних норм права ЄС. Доведення прямої дії права ЄС є одним із наслідків слухання в Суді. Спираючись на телеологічний підхід у тлумаченні права ЄС, Суд поставив прямі дії як один з основних елементів усього правового порядку Європейського Союзу [121, с. 50-51].

Таким чином, безпосередній вплив права ЄС та його верховенство над (національним) правом держав-членів стали підставою для Суду обґрунтовувати концепцію права ЄС як "нового правового порядку". Отже, першість права ЄС означає, що будь-які дії законодавчої, виконавчої чи судової влади держав-членів не повинні застосовуватися, якщо це суперечить нормам законодавства ЄС.

Таким чином, Європейський Союз має особливу правову природу, яка відрізняє його від міжнародних організацій та від країн. Право ЄС за своєю суттю є особливою третьою правовою системою на додаток до міжнародного та національного права. Право ЄС має перевагу над внутрішнім законодавством держав-членів, і деякі його закони мають прямий вплив на внутрішній правовий порядок цих країн. Все це надає законодавству ЄС особливість, яка відрізняє його як від міжнародного, так і від національного права.

Загалом, в результаті вивчення сутності та характеристик впливу на модернізацію чинного законодавства про судоустрій, принципів Конституції юстиції в Україні та Європейському Союзі можна досягти таких важливих результатів: а) Прийняття загальновизнаних стандартів справедливості та

справедливості та її входження у європейський правовий простір, оскільки належна організація судової влади є обов'язковою інституційною гарантією прав людини та громадянства на рівні внутрішнього законодавства. Б) Основним домінуванням у створенні національної судової системи у сфері європейської міждержавної інтеграції є закон, який слід розуміти як закон у регулюванні правових норм організації та функціонування судової системи країни. (С) Суд є унікальним судовим органом, який на наднаціональному рівні є поєднанням функцій Суду загальної юрисдикції, Конституційного суду та Адміністративного суду, що є прямим проявом фундаментальної інтернаціоналізації Конституція в законодавстві ЄС.

2.2. Конституційно-правовий статус судових органів на сучасному етапі суспільного розвитку

Відповідно до положень поточної стратегічної та цілеспрямованої програми, її зміст визначає правову ідеологію та ключові телеологічні сфери подальшої судової реформи як частини загальної модернізації суспільства, української судової системи та відповідних правових інститутів для захисту прав, свобод та існують законні інтереси, людські та громадянські, законні права та інтереси юридичних осіб, інтереси уряду шляхом своєчасного, ефективного та справедливого вирішення правових суперечок на основі верховенства права.

Конвенція ООН проти корупції Існує два типи м Інституції задумали антикорупційну систему: установу чи органи, які запобігають корупції, та орган чи органи, що спеціалізуються на боротьбі з корупцією [124].

Прихильники її справи працюють над тим, щоб зробити доступними фактичну стенограму цієї заяви в Інтернеті.

По-перше, це згадується у Глобальному індексі сприйняття корупції (НДІ) За 2016 рік Україна отримала 29 балів із можливих 100, що лише на 2

бали більше, ніж минулого року. Як результат, у світовому рейтингу СРІ наша країна посідає 131 місце зі 176 країн. На цьому етапі Казахстан, Росія, Непал та Іран розділили 29 балів.

Друге питання - низька довіра до судової влади. Третім обґрунтуванням необхідності створення антикорупційного суду є неефективність сучасної практики переслідування корупційних злочинів, яка запроваджує так звану "культуру безкарності". Насправді, четвертим аргументом у підтримці ідеї антикорупційного трибуналу є рекомендації, викладені у звіті ОЕСР, який передбачає можливість створення антикорупційних трибуналів або суддів.^{125]}.

Україна взяла на себе міжнародні зобов'язання щодо створення найближчим часом спеціалізованого антикорупційного трибуналу.

На думку міжнародних експертів з боротьби з корупцією, "невіра в здатність традиційного механізму правосуддя належним чином боротися з корупцією змусила багато країн розпочати спеціалізовані антикорупційні спеціалізовані пристрої. Найпоширенішим аргументом на користь створення спеціалізованих антикорупційних судів є необхідність більш швидко та ефективно розглядати справи про корупцію та пов'язана з цим потреба надіслати повідомлення національній та міжнародній спільноті про те, що країна розпочала серйозну боротьбу з корупцією. . "[126]

У свою чергу Конституція України передбачає, що в Україні відповідно до закону можуть діяти вищі спеціалізовані суди (ст 125). Український закон "Про судоустрій і статус суддів" передбачає, що в судовій системі існують вищі спеціалізовані суди як суди першої інстанції та апеляційні суди для розгляду певних категорій справ. Вищими спеціалізованими судами є Верховний суд інтелектуальної власності та Верховний суд з питань боротьби з корупцією (стаття 31). Водночас, вирішуючи багато питань, пов'язаних з діяльністю Вищого антикорупційного суду, Закон України «Про судоустрій і статус суддів» посилається на резолюцію окремого закону.

Тому для того, щоб Вищий антикорупційний суд розпочав свою роботу, існує нагальна потреба вирішити низку його діяльності на законодавчому рівні.

Виходячи з цієї потреби, народні обранці України складають законопроект зареєстрованих "антикорупційних судів". У проекті пропонується, щоб спеціальна процедура відбору кандидатів на посаду суддів Антикорупційного трибуналу, яку проводить Конкурентна комісія, складалася з рівних частин: Президента, Верховної Ради та Міністра юстиції. Водночас Судове самоврядування (Вища судова комісія України) виконує суто технічні завдання щодо отримання документів та організації експертизи. Однак, з огляду на специфічний характер справ про юрисдикцію, участь Комісії з питань конкуренції у проекті складу викликає обґрунтовані занепокоєння щодо політичного характеру процесу призначення суддів. за таких обставин,

Слід зазначити, що Україна вже досягла прогресу у жорсткій боротьбі з корупцією: орган для розслідування корупційних злочинів - Національне агентство з питань корупції (НАБУ), який має виключну юрисдикцію рівних справ або суттєвої корупції структурного управління, повністю незалежного від Генерального прокурора, Спеціального прокурора з питань боротьби з корупцією, для нагляду за законністю попереднього розслідування НАБУ. Крім того, діяльність Національного агентства з питань запобігання корупції, яке реалізує антикорупційну політику, включаючи - моніторинг електронних заяв посадових осіб, контроль за дотриманням закону про боротьбу з корупцією та інших справ.

Останній звіт НАБУ заявляє, що переважна більшість рішень "не через суди, а детективів НАБУ та прокурорів САП, які отримали цінні вимоги від підозрюваних в обмін на домовленість". Існує багато пояснень затримки розгляду "справ НАБУ". Це включає відставку самих суддів, їхні відпустки та хвороби, "пінг-понг" між судами при визначенні юрисдикції, довгострокове формування судової влади (на думку суду, усі справи НАБУ переглядає

колегія з трьох суддів) відповідно на позицію НАБУ, для реформування судів загальної юрисдикції знадобиться більше року, суспільство вже не має такого терпіння, а економіка країни - такої витривалості. Очікується, що Антикорупційний трибунал та НАБУ та САП сформують повноцінний антикорупційний суд в Україні [127].

Водночас, поряд із вигодами від створення в Україні антикорупційних судів, головним з яких є евакуація судів загальної юрисдикції та судочинства корупція до справ про корупцію, деякі випадки є гідними поваги. Найбільше сумнівів пов'язано з тим, що практика створення таких судів не поширена серед європейських країн. Дійсно, відсутність віри в здатність традиційної системи правосуддя належним чином боротися з корупцією призвела до того, що деякі країни створили спеціалізовані антикорупційні установи.

У той же час проводиться дуже детальний аналіз світової практики спеціалізованих антикорупційних судів експертами з антикорупційного права - Метью К. Стівенсоном, професором права в Гарвардській юридичній школі та Софі Аріон Швоте, керівником справи U4 Робота в судовій системі та антикорупційних органах. Згідно з цим дослідженням, спеціальні судові органи у справах про корупцію (включаючи окремих суддів, спеціалізовані суди або палати правосуддя) створені в 20 країнах, а саме: Афганістані, Бангладеш, Ботсвані, Болгарії, Бурунді, Камеруні, Хорватії, Індонезії, Кенії, Малайзії, Непал, Пакистан, Палестина, Філіппіни, Сенегал, Словаччина та Уганда, Мексика, Танзанія та Таїланд.

Загалом у різних країнах існують чотири основні моделі правосуддя для розгляду справ про корупцію (іншими словами, мова йде про інституційні моделі антикорупційних проваджень - автор).

Перша модель - так званий "суддя-одинак". У Бангладеш та Кенії створено унікальних суддів для розгляду справ про корупцію в місцевих державних судах. Апеляції на їх рішення розглядаються звичайними суддями.

Друга модель - повноцінний антикорупційний суд як суд першої інстанції. У Європі він належить Хорватії та Словаччині, двом з трьох європейських країн, які запровадили антикорупційні трибунали. І, як правило, найпоширеніший. Спеціалізовані антикорупційні суди в таких країнах мають головну юрисдикцію розглядати справи про корупцію, а апеляційний суд розглядається Верховним судом.

Третя гібридна модель є змішаною. Антикорупційний суд може виступати як судом першої інстанції в деяких (більш важливих) справах про корупцію, так і апеляційним судом в інших справах суду першої інстанції місцевими загальними судами. Протести проти рішень антикорупційних судів проходять у Верховному суді.

Нарешті, четвертою моделлю є система антикорупційних судів, яка поєднує суди першої інстанції та апеляційні суди, також відомі в спеціалізованій літературі як "паралельні глобальні суди". Відповідно до цієї моделі існує повністю окрема система судів для розгляду кримінальних справ щодо корупції. Така схема особливо добре працює в Болгарії, а також в Індонезії та Малайзії.

Гватемала знову створила інший сектор - це був перший приклад прямого набору іноземців для роботи в таких структурах.

Слід зазначити, що керівники Національного агентства з питань протидії корупції та Спеціальної прокуратури з питань боротьби з корупцією, Президент України, Комітет з питань запобігання та протидії корупції на Радіо Рада, послы ЄС та США та Міжнародний валютний фонд є прихильниками Антикорупційного суду та корумпованими.

Натомість деякі представники судової влади, науковці та представники правоохоронних органів критикували створення нової інституційної структури в системі правосуддя.

Проект закону про боротьбу з економічною корупцією 1 лютого 2017 р. № 6011 [128] Система антикорупційних судів, що складається з Вищого

антикорупційного суду та Антикорупційної палати. Український кримінальний суд пропонує Верховному Суду України, який матиме такі повноваження: 1) деякі справи, які розслідуються Національним агентством з питань корупції у порядку, встановленому Судовим процесуальним кодексом. 2) Аналіз судової статистики, вивчення та узагальнення судової процедури, інформування про результати узагальнення судової процедури. Тому у Верховному антикорупційному суді не повинно бути більше 70 суддів (наприклад: у Солом'янському районному суді Києва, який розглядає справи Національного агентства з питань боротьби з корупцією, лише 27 суддів), а боротьба з корупцією Палата повинна мати щонайменше 30 суддів. Тобто на 280 детективів - 100 суддів. Насправді очевидно, що невелика кількість справ Національного агентства з питань корупції в Україні не виправдовує створення окремої судової влади.

З метою забезпечення ефективності роботи трибуналу та ефективного ведення кримінального провадження всі обвинувальні акти, які переглядає Національне антикорупційне бюро України, не повинні надсилатися до цього трибуналу (існує підозра, що злочини депутатів регіональні ради або керівники окружних прокурорів повинні розглядатися Верховним судом (Антикорупційним судом). Здається, що найбільш виправданими є лише справи про корупцію на високому рівні, розслідувані Національним агентством з питань корупції, і такий перелік повинен базуватися на предметі злочинів та мінімальній сумі прибутку чи вартості суб'єкта злочину згвалтування.

Цікаво, що на підтримку ідеї « В. .. України, керівника відділу прав людини в Офісі представника Словацької Республіки П. Жилінчик До українських експертів з найкращими міжнародними методами створення спеціалізованих антикорупційних судів, особливо словацьким досвідом на основі представленої позиції, відбулась спеціалізована дискусія щодо кращих міжнародних методів створення спеціалізованих антикорупційних судів [130].

Слід зазначити, що головною причиною створення Антикорупційного суду в Словаччині у році 2005 рік побачив бажання зруйнувати місцеві стосунки, що існували між суддями, адвокатами, прокурорами та організованою злочинністю. Сьогодні спеціалізований суд Словаччини складається з 14 суддів, а спеціалізована прокуратура - 19 прокурорів. Суд розглядає різноманітні справи: умисне вбивство, економічні злочини, що передбачають понад 6,6 млн. Євро, тяжкі злочини, скоєні злочинною або терористичною групою, та екстремістські злочини.

Є також кілька інших країн, де такі випробування пропонувались у різний час. Наприклад, у Нігерії, після виборів президента Бухарі у році 2015 році, коли його кампанія в основному базувалась на антикорупційній програмі, такий трибунал зростає. У Молдові пропозиція уряду створити спеціалізовані антикорупційні трибунали викликала серйозні дискусії (включаючи відносно жорстку критику) у громадянському суспільстві. В Албанії в парламенті розглядається пакет парламентських реформ, включаючи створення нового антикорупційного суду, та прем'єр-міністра Албанії Е. Рама раніше звертався до США з проханням про технічну допомогу для створення антикорупційного трибуналу.

І хоча неефективність судочинства небажана у всіх випадках, вона може завдати шкоди, особливо у справах про корупцію, з двох причин.

По-перше, нагальність боротьби з корупцією означає, що значні затримки у розгляді справ про корупцію є дуже проблематичними, особливо тому, що ці затримки ставлять довіру громадськості до готовності уряду боротися з корупцією та її здатності робити це. Ефективно загрожує.

По-друге, значні затримки з розглядом справ можуть загрозувати тому, що обвинувачені або їхні союзники можуть переслідувати свідків, фальсифікувати докази або намагатися вплинути на нормальну та неупереджену діяльність судової влади. Хоча такі побоювання не обмежуються лише випадками корупції, вони особливо гострі в таких

випадках. Водночас Національна рада реформ прогнозує, що правильному впровадженню антикорупційних реформ сприятиме якнайшвидше врегулювання закону у Верховному суді з питань протидії корупції.

Тому запровадження інституційного механізму м Ефективне впровадження міжнародної та національної антикорупційної політики є стратегічним кроком у боротьбі з корупцією. У більшості країн (включаючи європейські країни, такі як Словаччина, Болгарія та Хорватія) антикорупційні трибунали переслідуються не лише за корупцію, а й за відмивання грошей, майнові злочини та торгівлю людьми. Враховуючи досвід країн, де антикорупційні суди вже створені, доцільно вивчити роль Вищого антикорупційного суду України та розширити тематику справ, які він розглядає.

Розвиток України як правової держави включає реалізацію закону, згідно з яким основною діяльністю уряду є забезпечення прав і свобод людини, а діяльність його органів регулюється Конституцією та закони України. У такій країні суд вирішує суперечки у всіх сферах суспільних відносин, включаючи визначення відповідальності уряду та його органів перед громадянами, здійснюючи правосуддя на основі законності, об'єктивності та неупередженості. Створення гілки судової влади відповідно до тексту закону є важливим завданням, з яким стикається кожна країна. [132, с. 235] Для досягнення цієї мети Україна модернізує свою судову систему.

Для забезпечення функціонування судової влади, яка відповідає очікуванням громадян незалежної та справедливої судової влади, а також європейським цінностям та стандартам прав людини, Указ Президента про Стратегію реформування судової влади, судочинства та судової влади Юридичні установи 2015-2020 рр. [122], що визначає судову владу, судову систему та пов'язані з нею юридичні інститути для реформування системи.

Стратегія реформування юстиції, юстиція та м та відповідні правові документи на 2015-2020 роки не змінять існуючу судову систему, що

суперечить чинному Закону України "Про судоустрій і статус суддів" і не є такою. Показує заплановане вдосконалення судової влади. Стихійний характер цього процесу.

Так, Закон України "Про судоустрій і статус суддів" передбачає створення Вищого суду з питань інтелектуальної власності та Верховного суду з питань боротьби з корупцією, які мають вищі спеціалізовані суди та функціонують як суди першої інстанції.

Визначення цих судів як "вищих спеціалізованих судів" і водночас як "первинних судів" є дещо суперечливим, оскільки статус "вищих" судів передбачає існування "нижчих" судів, які законодавством України "в" Не передбачає судової справи та статусу суддів. Ця ситуація є проблемою для апеляцій на рішення, які повинні прийматися вищими судами. Рішення у справах, які переглядаються та вирішуються цими судами, в принципі вимагають встановлення спеціального механізму їх апеляції. Справа в тому, що, враховуючи рішення цих судів, "звичайні" апеляційні суди неможливо відрізнити від апеляційних судів, і це цілком логічно, оскільки така модель суперечить ідеї "вищих спеціалізованих судів".¹³³, с. 242]

Автори законопроекту про антикорупційні суди [128] Пропонувати передати апеляційні повноваження Верховному суду з питань боротьби з економічною корупцією, для чого передбачено відповідну кімнату для розгляду. Судді цієї палати можуть переглядати лише рішення Вищого антикорупційного суду.

Принцип моделювання судової системи дозволяє стороні, незадоволеній рішенням у справі, звернутися до суду першої інстанції шляхом оскарження рішення попереднього суду першої інстанції. Якщо ми дозволимо розглядати справу в одному суді, але слухатимуть його різні судді, виникнуть обґрунтовані сумніви щодо неупередженості судового розгляду, на що можуть вплинути особисті стосунки в колективі суддів.¹³⁴, с. 133]

Зразок принципу передбачає, що оскаржуване рішення буде більш детально розглянуто більш досвідченими суддями через апеляцію Вищого антикорупційного суду до Апеляційного суду як законопроект. , Що має бути десять років. У свою чергу, цей стаж роботи є абсолютно невиправданим, оскільки однакові умови служби застосовуються до суддів Верховного суду, а судді того самого Верховного суду з питань інтелектуальної власності повинні мати лише три роки стажу роботи. Ця несумісність вимог спеціалізованого судді щодо стажу роботи на посаді судді свідчить про особливість Вищого антикорупційного суду.

Стаття 13 означеного законопроект про антикорупційні суди передбачає, що Дисциплінарна палата Вищої ради правосуддя розпочинає боротьбу з корупцією проти судді Антикорупційного суду лише після отримання згоди суддів Вищого антикорупційного суду Корупція. Таким чином, законопроект про "Антикорупційні суди" прагне обмежити основні повноваження Вищої ради правосуддя, залучаючи до дисциплінарних проваджень судову владу, а також надаючи особливий статус суддям антикорупційних судів. Це дискримінація щодо суддів інших судів. Про судоустрій і статус суддів "та,, Про Вищу раду правосуддя "[135].

Проект Закону про антикорупційні суди Низка змін до чинного Кримінально-процесуального кодексу України [136], згідно з якою пропонується розпочати кримінальний процес за звинуваченням у кримінальних правопорушеннях, що перебувають під національною юрисдикцією Національного агентства з питань корупції у Верховному апеляційному суді. Пропонується надати адміністративній незалежності цій палаті, але відповідно до висновку Вищої ради юстиції положення статті 7 законопроект "Антикорупційні суди" про так звану адміністративну незалежність - Корупційна палата по суті паралельним створенням та дією статті III 125 є Конституція України,

Рішення, запропоноване авторами законопроекту "Антикорупційні суди", не є цілком вдалим, оскільки розпорошеність апеляцій, порушення принципу єдності судової влади та порушення ст. 6 Конвенція про захист прав людини та основних свобод, гарантує кожному право на розгляд їх справи незалежним та неупередженим судом.

Також існує необхідність у Верховному суді боротися з корупцією. Таким чином, незважаючи на те, що в Італії немає антикорупційного трибуналу, голова Венеціанської комісії Джанні Букікіо дуже чітко висловився про створення в Україні спеціалізованого антикорупційного трибуналу: "Антикорупція застосовується. Звичайні позови має бути доречним для всіх. Але сьогодні в Україні, де панує корупція, такий підхід справді хороший. Я навіть визнаю, що у вас є антикорупційний суд. І ми готові підтримати його створення ". Таким чином, висловлювання Д. Букікіо заяви можна розуміти в тому сенсі, що такі суди в Італії не потрібні, а в Україні - вас можуть судити [138, с. 7]

Слід зазначити, що в рік У 2016 році суди винесли лише 137 покарань за хабар. [139] Протягом 2016 року до суду було подано 2130 кримінальних обвинувачень та 2994 повідомлення про корупційні злочини. Ця статистика показує невелику кількість випадків корупції. Недоречним є виділення спеціалізованого суду в судовій системі для розгляду корупційних правопорушень, оскільки це суттєво не полегшує державні суди і жодним чином не покращує якість провадження, оскільки складність вирішення корупційних справ порівнянна.

З іншого боку, створення окремого трибуналу для розгляду справ про корупцію зменшує тиск на суддів, оскільки справи вирішуються відносно невеликою кількістю суддів, і їх відбір підлягає лояльності, коли це необхідно, що у разі вирішення І глава про корупційні справи в державних судах менш вірогідна.

У свою чергу автори закону "Про судоустрій і статус суддів" [[141] та Антикорупційний трибунал [142] не надають жодної причини для розміщення в пояснювальних записках до своїх законопроектів. Перш за все, для політичної доцільності.

Щодо доцільності створення Вищого суду з питань інтелектуальної власності, неможливо дати однозначну відповідь на це питання.

В даний час одним з найбільших з них є питання визначення підсудності спорів у сфері порушення прав інтелектуальної власності [143, с. 51] Створення окремої філії спеціалізованих судів, яка буде займатись усіма суперечками у сфері інтелектуальної власності, дасть змогу вирішити це питання через різні питання (наразі такі справи передаються до загальних судів, судів господарських та адміністративних суди можуть подати позов) [144, с. 7]

Водночас суперечки щодо інтелектуальної власності традиційно є найскладнішими. Вони не завжди вирішуються оперативно та ефективно, і рішення часто скасовуються вищими судами [145, с. 43]

Незважаючи на те, що суди запровадили досвід суддів з питань інтелектуальної власності, судді ще не знаходяться в цій галузі, і це не дозволяє їм брати участь у дуже конкретних питаннях. Це, в свою чергу, призводить до більш тривалого розгляду таких справ. Запровадження Верховного суду з питань інтелектуальної власності означає, що суддям не доведеться "розпорошувати" інші справи, що гарантовано покращить якість справ щодо інтелектуальної власності та юрисдикцію суддів [146].

У свою чергу, кількість юридичних справ, які можна віднести до справ інтелектуальної власності, невелика, що свідчить про некомпетентність створення окремого суду. Так, за статистикою, місцеві господарські суди протягом багатьох років 2014-2015 рр. Вивчала класифікацію таких питань, як: суперечки щодо прав інтелектуальної власності, експропріація прав

інтелектуальної власності, комерційні привілеї тощо. Загальна кількість цих випадків становила 470 щорічно.

Також створення Верховного суду з питань інтелектуальної власності в одному місці створює певні бар'єри для територіального доступу до правосуддя, що також є неприйнятним.^{147]}.

Тип судочинства, в якому розглядаються справи, і, відповідно, правила процедури, якими керується Верховний Суд у своїй діяльності, не уточнюються. У науковій літературі висловлюється думка, що запровадження конкретних законів у галузі справ про інтелектуальну власність є передчасним кроком, який не сприяє цілісності Цивільного процесуального кодексу. Натомість слід зазначити, що сьогодні, в контексті юридичної реалізації ідеї створення Верховного суду з питань інтелектуальної власності, питання про тип судового розгляду, який буде проводити цей суд, стало актуальним. Це питання можна вирішити шляхом внесення змін до регламенту, що відображає особливості цих справ, або шляхом прийняття окремого процесуального кодексу [148, с. 41-42].

Консультативна рада європейських суддів вважає № 15 № 2012 зазначено, що найпоширенішим способом введення спеціальності є створення спеціалізованих приміщень або секцій. Експертиза може допомогти суддям шляхом неодноразового перегляду подібних справ, краще зрозуміти факти, пов'язані з виникненням справ, на технічному, соціальному чи економічному рівні, а отже, визначити найбільш відповідне відповідне рішення цих фактів. .

Тому, на наш погляд, було б доцільніше виділяти не окремі спеціалізовані суди, а впровадити відповідну експертизу в існуючих судах. Цей метод мінімізує витрати на утримання працівників суду та вирішує проблему доступу людей до правосуддя.

Одночасно з прийняттям нової редакції Закону України "Про судоустрій і статус суддів" у 2 червня 2016 року було прийнято Закон України "Про

внесення змін до Конституції України (про правосуддя)" [150], згідно з яким до Конституції України внесено зміни.

З Конституції України було вилучено главу 7 "Кримінальне переслідування", у свою чергу, глава 8 "Справедливість" Конституції України включає закони, що регулюють інститут обвинувачення, довіреність, судову автономію, визначення правового статусу Верховного Рада юстиції, яким заборонено здійснювати правосуддя. Ми вважаємо таке конституційне оновлення недоречним та теоретично неправильним, оскільки законодавець частково у статті 124 Конституції України зазначено, що правосуддя в Україні здійснюється виключно судами.

Правосуддя - одна з форм здійснення судової влади поряд із такими формами, як конституційний контроль, формування судової влади та самоврядних судових інститутів, тлумачення права, організаційне та розвідувально-аналітичне забезпечення судів (узагальнення судових процедур, аналіз статистичних проваджень тощо).

Судова влада, яка функціонально та інституційно представлена судовою владою, здійснює правосуддя, а також ряд допоміжних функцій, які створюють умови для відповідного персоналу, матеріально-технічного забезпечення, аналізу інформації та іншої підтримки судової влади [151, с. 22]. Аналіз положень глави 8 "Правосуддя" Конституції України, більшість з яких присвячена судовій системі, показує, що законодавча влада визнає поняття справедливості та судової влади.

Гарантією незалежного та неупередженого правосуддя є інтеграція принципів справедливості на конституційному рівні. Основні принципи справедливості включені в чинне законодавство України. Найважливіші, пов'язані з цією статтею, такі: По-перше, стаття заповнюється за умови, що суддя при здійсненні правосуддя є незалежним і керує законом. По-друге, принцип законності був вилучений з тексту статті.

Слід зазначити, що принцип верховенства права у всіх його значеннях, як і сам закон, є абстрактною категорією. Основою конституції є конституція та інші нормативні акти. Жоден суд не постановляє закон таким чином. У будь-якому випадку суд керується конкретною статтею конституції, закону чи закону. У їх конфлікті суд здійснює дії, які мають найвищу юридичну силу. Це, звичайно, не означає протистояння принципам верховенства права і верховенства права. Обидва ці принципи є принципами верховенства права. Крім того, верховенство закону здійснюється через закон, який є засобом забезпечення правопорядку в країні [152, с. 48].

Враховуючи вищевикладене, важко погодитись вилучити поняття законності з тексту Конституції. Крім того, доречно уточнити назву мистецтва.¹²⁹ Конституції України, в якій зазначено, що суддя, який здійснює правосуддя, "керується принципом верховенства права". Здається, це правда, адже запорукою справедливості в країні є Конституція та Закон України «Про судоустрій і статус суддів» [152, с. 48]

Конституція України передбачає можливість вимушеного досудового спору. Відповідно до рішення Конституційного Суду України від 9 липня 2002 р. № 15-рп / 2002 [153], врегулювання обов'язкового досудового спору, що виключає можливість прийняття позовної заяви до судового розгляду та здійснення правосуддя, порушує право особи на судовий захист. Вибір конкретного рішення, включаючи вирішення суперечки до слухання, є правом, а не особистим зобов'язанням. Однак правова позиція Конституційного Суду України, враховуючи висновок Конституційного Суду України від 30 січня 2016 р. 2 № / 2016 [154] Конституція України (щодо правосуддя) з вимогами статей 157 та 158 Конституції України повністю суперечить висновку від 9 липня 2002 р. № 15-рп / 2002.

Конституція України передбачає, що Україна визнає принцип верховенства права, зазначаючи, що суддя при здійсненні правосуддя повинен керуватися принципом верховенства права. У свою чергу, Венеціанська

комісія за демократію через закон зазначає, що одним із аспектів верховенства права є доступ до правосуддя.¹⁵⁶]. Конституційна інтеграція - це можливість юридичного запровадження Закону про вирішення спорів до початку судового розгляду, обмеження верховенства права, обмеження обсягу прав та громадянських прав і свобод, закріплених в Конституції України, та права доступу до правосуддя.

Поряд із модернізацією судової влади існує процес модернізації правоохоронної системи, покликаний забезпечити утвердження України як правової та демократичної держави, в якій діє верховенство права.

Прокуратура та її обов'язки зазнали принципових змін на конституційному рівні.

Розділ VIII "Справедливість" Конституції України зі ст 1311 завершено, його положення сьогодні визначають правовий статус української прокуратури. Відповідно до нових норм Конституції прокуратура України робить наступне:

- 1) Підтримка державного обвинувачення в суді;
- 2) Організація та управління процедурою попереднього слідства, вирішення інших справ відповідно до закону під час кримінального провадження, нагляд за негласною та дослідницькою діяльністю правоохоронних органів;
- 3) Представництво державних інтересів у суді у виняткових випадках та у порядку, встановленому законом [157, с. 138-139].

Першим обов'язком прокурора є підтримка обвинувачення в суді.

Поняття "державне обвинувачення" дещо ширше, ніж поняття "державне обвинувачення". Більше того, виходячи зі змісту, закладеного у термін "громадськість", прокурор у кримінальному провадженні тепер діє не лише від імені уряду, але й від імені громади (принаймні більшої частини) [158, с. 239]

Однак конституційні поправки нашої держави не вплинули на інші законодавчі акти. Отже, відповідно до Закону України "Про прокуратуру" [159], прокурор продовжує підтримувати урядовий суд у кримінальному провадженні [160, с. 65]

Такі невідповідності не можуть вплинути на відповідних адвокатів, учасників кримінальних проваджень, включаючи адвокатів захисту, а також з огляду на невідповідність концептуальних основ конкретного закону - Закону України "Про прокуратуру" Конституції України [161].

Наприклад, згідно з описовою частиною рішення Апеляційного суду Донецької області [162] У справі 221/1034/16-к, процес № 11-р / 775/136/2016, обвинувачений у справі був звільнений прокурором відповідно до Конституції України, оскільки він не має повноважень підтримувати державне обвинувачення та лише право на захист. Має державне переслідування.

Практика показує, що клопотання про звільнення не задовольняються цим аргументом національними судами, оскільки підстави для звільнення прокурора, зазначені у ст. 77 Кримінально-процесуального кодексу України не існують.

Цікаво про зміну результатів діяльності прокуратури для підтримки прокурора в суді. Для підтримки прокуратури в суді окрема думка судді Конституційного Суду України Н.К. Шапталі, який показує, що для розуміння місця, ролі та функції прокуратури в нашій країні відповідає європейським стандартам, до яких прагне Україна, та визначає основні принципи організації та діяльності прокурорів у державах-членах Рада Європи. Відповідно до цих стандартів прокурор представляє державну посадову особу, державну службову особу, яка діє в інтересах країни та виконує обов'язки, визначені конституцією та законами, які притаманні прокуратурі. Враховуючи, що прокуратура України є державною установою, визначеною

функціями Конституції, яка при виконанні своїх обов'язків повинна базуватися на

Ми з позиції судді Конституційного Суду України, підтримуємо Н.К. Шапталу, і вважаємо, що замість підтримки державного обвинувачення доцільніше визначити прокуратуру як підтримку державного суду.

Відповідно до частини 1 ст. 477 Кримінально-процесуальний кодекс України В Україні існує такий вид кримінального процесу як приватне обвинувачення. Згідно з пунктом 3 частини 2 листа Верховного Суду України з цивільних та кримінальних справ "про додаткові справи до інформаційного листа Верховного Суду України у цивільних та кримінальних справах від 15.11.2012 № 223-1679 / 0 / 4-12 "Про деякі питання, пов'язані з кримінальним провадженням за угодою" від 05.04.2013 № 223-558 / 0 / 4-13 [164].

Друга функція прокуратури полягає не в тому, щоб "контролювати дотримання закону органами, що здійснюють слідчі (розшукові) або негласні (розшукові) дії", а як "контролювати таємні та слідчі дії правоохоронних органів" , що Справа в тому, що закон України "У випадку прокуратури зобов'язання прокуратури контролювати дотримання закону правоохоронними органами при здійсненні правоохоронної діяльності, а не контролювати дії та діяльність (165, с. 25]

Також подано визначення поняття "правоохоронні органи". Виділяючи цю функцію прокуратури, стверджується, що під час нагляду прокурора під контролем прокурора є ряд суб'єктів, які проводять слідчі та публічні та негласні розслідування, але насправді широке коло установ, які мають право проводити таємне розслідування .), Зрозуміло за нормами КПК України регулюється (статті 36, 38, 41, 216 та ін.) і залишається незмінним [165, с. 24].

Згідно з положеннями, передбаченими Комісією Конституційної Асамблеї, правоохоронна система включає наступне: 1) правоохоронні органи (основна функція правоохоронних органів для них, вони мають право

легально застосовувати примус проти людей, у них є озброєні організації)) 2) правоохоронні органи (їх перелік дуже довгий); 3) Інституції захисту Конституції України та урядового контролю (Конституційний Суд України, Комісаріат Верховної Ради України з прав людини, Рахункова палата України) [166, с. 81]

Відповідно до концепції правоохоронних органів Комісією Конституційної Асамблеї, поки не ясно, що таке правоохоронні органи. Пояснювальна записка до законопроекту (нині український закон "Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя")) вказує, що його автори зосереджувались переважно на юридичних термінах, що базуються в Європі: "правоохоронний орган". Однак жоден міжнародний акт не вимагає від українського законодавчого органу (чи будь-якого законодавчого органу) застосовувати дослівний переклад усталених іноземних термінів. Термін "правоохоронний орган" є результатом офіційного перекладу, статті про відстеження англійською мовою. Це не відповідає нормам української мови. Норма права не може мати "орган", тому фраза "правоохоронні органи" безглузда. Водночас автори пояснювальної записки запевняють: "У них взяли участь 500 експертів. Очевидно, саме тому в думці Комітету Верховної Ради України від 2 червня 2016 р. Зазначено:" Враховуючи питання законодавчої ініціативи, прийняття цього законопроекту систематично, повно, чітко і послідовно гарантує регулювання відносин. Загальне. "Але" чіткість і стабільність "у статті 1311 Конституції України недосяжні. Багато експертів не звертали уваги на нові так звані" правоохоронні органи ". Вивчити [166, с. 81-82].

Третім завданням, яке покладено на прокурора законодавцем, є представництво інтересів уряду в суді. Аналіз робіт вчених показує, що вносились різні пропозиції щодо визначення обсягу повноважень прокурора та реалізації цієї Конституції прокуратури в Україні.

Найпереконливіший, на наш погляд, Саме М. Стефанчук забезпечив оптимальну модель прокуратури для здійснення адвокатської діяльності. Автор виділяє три моделі цього обвинувачення:

1. Моністична модель - характер представництва інтересів лише одного питання (переважно уряду) в суді.
2. Подвійна модель - її природа полягає у представленні в суді інтересів двох груп осіб (певних категорій громадян та уряду).
3. Плюралістична модель - показ інтересів багатьох категорій існування (громадян, суспільства, уряду) у суді, охоплюється поняттям "суспільний інтерес" [167, с. 90-91].

В даний час Україна перейшла до першої моделі представлення, але між абзацами 2, частина 1 статті 2 та частина 3 статті Є різниця. 2 Закону "Про обвинувачення" та ч. 3 ст. 1311 Конституція України. Тому Конституція України чітко передбачає, що прокуратура несе відповідальність за представництво інтересів держави у суді у виняткових випадках та у порядку, встановленому законом. У свою чергу, Закон України "Про обвинувачення" у пункті 2 частини 1 статті 2 передбачає, що окрім представництва інтересів держави, функція представництва інтересів громадян у суді також покладається на прокуратуру, тому, на відміну від ч. 3 ст. 2 Закон "Про прокуратуру", покладаючи діяльність прокуратури на виконання, не передбачене Конституцією України.

Безперечно, позитивна зміна нової редакції Конституції України скасувала конституційний рівень Верховна Рада України заявляє про недовіру Генеральному прокурору України.

У цьому контексті можна виразити термінами Ствердження О.Шінальського про недовіру лише підтверджувало підозру у нечесності, а відставка Генерального прокурора України через недовіру, притягнення його до найтяжчої форми дисциплінарної відповідальності - лише через підозру. Ця влада Верховної Ради України є дуже небезпечним інструментом

політичного впливу на Генерального прокурора України, який може здійснюватись навіть позиційною парламентською більшістю "[168, с. 44] Водночас інститут недовіри, яким може бути Генеральний прокурор України. Це є значним обмеженням для його незалежності та засобом політичного впливу на нього [169, с. 62].

Отже, модернізація української судової системи у тісному діалектичному взаємозв'язку з реформою правоохоронної системи, включаючи прокуратуру, є необхідною умовою побудови України як правової та демократичної держави, а отже і вивчення правового статусу судової влади. Розвиток може привести до таких важливих результатів:

А) Поліпшення конституційно-правового статусу судової влади є невід'ємною частиною та основним структурним елементом фундаментальної модернізації конституції суспільства, що включає паралельну реформу правоохоронної системи, включаючи прокуратуру як інституцію підтримки обвинувачення та судове представництво.;

Б) Виділення спеціалізованого суду в судовій системі для розгляду корупційних правопорушень є недоречним, оскільки це суттєво не зменшує навантаження на загальні суди і жодним чином не покращує якість провадження, оскільки складність вирішення корупційних справ є порівняно з іншими серйозними та серйозними справами, особливо тяжкими злочинами, і крім того, створення окремого суду для розгляду справ про корупцію, навпаки, може зменшити ймовірність зовнішнього тиску на суддів, оскільки справи з відносно невеликою кількістю суддів, їх вибір може бути обумовлений лояльністю у випадках необхідності. , Що, у свою чергу, менш вірогідне у справах про корупцію в державних судах.

(В) Доцільно не виділяти окремі спеціалізовані суди (наприклад, боротьбу з корупцією та інтелектуальною власністю), а надати відповідну експертизу діючим судам загальної юрисдикції, оскільки цей метод мінімізує судові витрати (Судова реформа) та територіальний доступ народу до

правосуддя (забезпечення доступу до правосуддя як елемента основних прав людини та громадянина на справедливий суд).

Висновки до розділу 2

Визначено, що сприйняття загально визнаних стандартів судоустрою та судочинства є необхідною умовою адаптації національної правової системи до європейського права та входження її до європейського правового простору, адже належна організація судової системи є обов'язковою інституціональною гарантією забезпечення прав людини і громадянина на рівні норм внутрішньодержавного законодавства

Встановлено, що виділення у судовій системі спеціалізованого суду для розгляду справ про корупційні правопорушення є недоречним, оскільки це не призведе до суттєвого розвантаження загальних судів та жодним чином не підвищить якість відправлення правосуддя, оскільки складність вирішення корупційних справ не є надмірною порівняно з іншими справами про тяжкі й особливо тяжкі злочини, а крім того, створення окремого суду, який би вирішував справи про корупційні правопорушення, навпаки здатне полегшити можливості зовнішнього тиску на суддів, адже справи будуть вирішуватись порівняно невеликою кількістю суддів, їх обрання на посади може зумовлюватись необхідністю прояву лояльності в необхідних справах, що, в свою чергу, є менш вірогідним у разі вирішення справ про корупційні правопорушення у загальних судах.

РОЗДІЛ 3

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ КОНСТИТУЦІЙНОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ СУДОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

3.1. Проблеми імплементації європейських стандартів судоустрою до національної правової системи України

3.1 Проблеми впровадження європейських судових стандартів до національної правової системи України

У сучасному світі прямим проявом інтернаціоналізації конституційного права як галузі в цілому є розширення сфери транснаціональних правових дій в результаті регіонального зближення низки держав. Це деякі дії органів ЄС, які мають безпосередній вплив на територію держав-членів (наприклад, регламент виборів до Європарламенту - Редактор). Проблеми глобалізації сучасної конституції тісно пов'язані між собою і значною мірою визначаються зростаючою роллю прав людини в системі координат "міжнародне співтовариство – національні держави". З десятиліття До 1970-х років права людини поступово набирали популярності, демонструючи певну стандартизацію соціальних потреб людей.

Посилюється подібність умов життя, розвивається загальний економічний, інформаційний, культурний простір, масштабується інтернаціоналізація та транснаціоналізація людей з великими системами. На думку Е. К. Кучотова, інтернаціоналізація дійшла до завершальної стадії, оскільки світ стає таким не лише філософським, а й реальним.¹⁷³, с. 315]

Відбувається зміна цивілізаційного плану розвитку, життя планет стає взаємозалежним. Світова спільнота наближається до появи нового явища - глобальної цивілізації, яка охоплює все людство. Права людини, які

відображають і активно використовують ці процеси, перейшли на наступний етап свого розвитку - рівень глобалізації. Вони демонструють достатню зрілість для участі у проблемах світової "глобальної гармонії", що, звичайно, відображається в конституції [174, с. 36].

Отже, держави кінця ст ХХ - На початку ХХІ століття відзначається прогресом у галузі інтернаціоналізації відносин. Сьогодні «відкрита держава», яка не відірвана від процесу глобалізації і виявляється у готовності країн брати участь у спільній міжнародній діяльності, приєднується до міжнародних угод та торгових організацій, таких як СОТ, повністю відповідно до міжнародного права. Інтеграція багатьох країн як особлива форма міжнародних відносин є провідним кроком до інтернаціоналізації конституції. Здатність суттєво зменшити зовнішній суверенітет завдяки європейській інтеграції невіддільна від глибокого розуміння політичного, економічного та культурного прогресу з міжнародною співпрацею, і що переведення внутрішніх справ на міжнародний або транснаціональний рівень зараз є необхідним внеском у зміцнення міжнародної співпраці [175, с. 5].

Нова хвиля конституційного розвитку показує, що основна мета правового регулювання була принципово розширена. Якщо раніше конституція в основному обмежувалася організацією державної влади та взаємовідносинами між владою та особистістю, то зараз майже всі сучасні конституції включають норми щодо функціонування громадянського суспільства, економіки, соціальних відносин, політичної системи та принципів духовного життя.

Перша конституція проголошувала переважно громадянські та політичні права, а серед економічних прав - більшість прав власності. В даний час перелік конституційних прав і свобод наповнений соціальними, економічними, культурними та екологічними правами, що є активним проявом процесів інтернаціоналізації. Конституційні права та свободи Існують певні категорії громадян - підприємці, роботодавці. Конституція, яка

була прийнята в демократичних країнах після Другої світової війни, також має значне місце в регулюванні соціальних відносин [176, с. 46].

У всьому світі діє законодавство про права та свободи, національні системи шукають оптимальні моделі, вони звертаються до міжнародних процедур, діляться досвідом. Перші статті та розділи конституції присвячені правам людини. Інтернаціоналізація прав людини, трансформація ідеї конституційних прав у ряді країн у глобальну концепцію та головна тема міжнародної політики та міжнародного права - явище середини століття ХХ. У зв'язку з цим слід зазначити, що явний прояв інтернаціоналізації можна побачити, наприклад, у конституціях Італії, Іспанії, України, Венесуели, які займаються правами людини, і перелік цих справ виходить за межі їх класичної межі . список

Примусовий розвиток прав людини відбувався з різних політичних причин, а також під впливом гуманітарної катастрофи Другої світової війни та краху колоніальної системи. Права людини знову стали гаслом, під яким тоталітарні ідеології та державні режими боролися проти будь-якої диктатури та нестримного насильства. У цей період права людини особливо динамічні в Європі, і це видно із законодавства та практики країн, які звільнилися від колоніалізму та інших залежностей. У зв'язку з цим процесом слід також згадати про інституціоналізацію політичних партій та громадських об'єднань через зростання їх ролі, а також про необхідність зміцнення верховенства права тощо [175, с. 5]. Ці процеси здійснюються з метою повнішого регулювання конституції та принципів усіх основних аспектів суспільних відносин у їх відносинах. Конституція стає універсальним документом, який поширюється на всі важливі сфери життя суспільства. Використовуючи інструменти публічної влади, конституції майже всіх країн встановлюють системні зв'язки "індивід-колектив-уряд-суспільство", в тому числі шляхом конституційного та правового захисту принципів справедливості.

Однак існують й інші тенденції: деякі типи прав першого покоління поступово зникають із регуляторних джерел, такі як право протистояти гнобленню, право на повстання, право на самовизначення, тобто питання, які уряд вважає небезпекою конституційний лад у країні.

Країни, які перебувають у процесі конституціоналізації прав, в цілому стикаються з основними проблемами. Позичені норми, конструкції та юридичні технології не гарантують автоматичного ефекту прав, оскільки неможливо перенести механізми функціонування в нове середовище. Виникла проблема з гарантією прав, фундаментальною трансформацією соціальних відносин на кращепідвищення заробітної плати. І це тривалий процес, який вимагає часу і терпіння, результати роботи відсуваються в майбутнє. Все це викликає невдоволення та відповідну критику ідей прав людини загалом, певний «холод» для них у суспільстві [177, с. 135]

Інша проблема процесів інтернаціоналізації державної конституції, тобто пунктів, що стосуються економічної діяльності країни, полягає в тому, що ці процеси не завжди мають позитивний результат. Через об'єктивну необхідність переведення деяких управлінських функцій на наднаціональний рівень ряд глобальних факторів послаблює економічну роль уряду в національній економіці. Це призводить до того, що в міжнародних економічних відносинах уряд стає неефективним порівняно з іншими країнами.

Процес зближення конституцій різних країн зрозумілий за змістом. Що стосується прав і свобод, то цей процес відбувається кількома способами: По-перше, у міру розширення сфери їх застосування, нові права та свободи будуть включені до тексту конституції. По-друге, шляхом деталізації, уточнення та подальшої розробки раніше відомих цивільних прав і свобод. У цьому випадку поява будь-якого нового типу прав в одній країні рано чи пізно призведе до появи подібного або подібного типу в іншій країні. Зрозуміло, що

ця тенденція має місце, якщо існують подібні умови для економічного та соціального розвитку деяких зарубіжних країн.

Слід зазначити, що в процесі інтернаціоналізації існує ще одна тенденція: оскільки міжнародне право дедалі більше впливає на внутрішнє право, його застосування все більше суперечить правовій культурі правосвідомості. У різних правових системах одні й ті ж норми насправді не означають абсолютно однакового. Аналіз результатів діяльності держав, особливо у випадках, що стосуються використання міжнародного права, показує, що ця практика подібна до перекладу іноземного тексту, який не збігається з оригіналом, тобто внутрішнє тлумачення міжнародного права є не скрізь однаково.

Інша проблема інтернаціоналізації закордонної конституції полягає в тому, що цей процес відбувається дуже повільно. За словами британського професора Д. Фельдмана, «процес інтернаціоналізації Конституції є лише «прикрасою, яка ніколи не стане частиною національних правових систем» [178, с. 131].

Крім того, зближення національних правових систем у міжнародному праві стало найгострішою проблемою сучасності [179, с. 83]. З незапам'ятних часів вплив культур був одним з основних і важливих інструментів розвитку державних правових інститутів. В даний час важко знайти "чисту" національну правову культуру або архетип права, на який не впливає зовнішній вплив. Всі вони є місцевим та іноземним співіснуванням, національно чи міжнародно визнаним [180, с. 9] В останньому випадку роль міжнародного права особливо значна, і його вплив на національні доктрини конституційного розвитку неухильно зростає. У цьому відношенні позиція Лукашука І. І. набуває певного методологічного значення: "Міжнародне право поступово виходить за межі дипломатії, починає впливати на масову свідомість, до формування громадської думки, що певною мірою

підтримується Ефективністю міжнародного права і, відповідно, успіхом у вирішенні світових проблем залежить» [181, с. 61].

Глобалізація насправді суттєво впливає на природу та функції уряду через явище правової інтернаціоналізації. Це призводить до взаємодії урядів, посилення їх взаємозалежності.

Слід зазначити, що обов'язки урядів у ст XXI успішно впроваджується міжнародними організаціями на міждержавному рівні. Багато ключових рішень приймаються ними, в тому числі під впливом міжнародних структур, процесів інтернаціоналізації державних конституцій, таких як поправки до конституції Боснії та Герцеговини після війни 1992-1995 рр. Або конституція Іраку 2004-2005 рр.

Вступ країн до Європейського Союзу часто супроводжується змінами до національної конституції, і це є прямим проявом процесів інтернаціоналізації [182, с. 22]. Наприклад, Польща була першою країною, яка визнала можливість приєднання до Європейського Союзу, делегуючи повноваження урядовців з "певного кола питань" (стаття 90 Конституції Польщі) міжнародній організації чи органу [183]. Конституція Польщі передбачає два шляхи передачі цих повноважень: за рішенням парламенту або за результатами референдуму. Обидві палати можуть прийняти таке рішення кваліфікованою більшістю. Однак у цій статті Європейський Союз безпосередньо не згадується як одна з таких "міжнародних організацій".

В результаті правових інтеграційних процесів, інтернаціоналізації права в Європі, вимог наднаціонального характеру права ЄС, зростає роль права ЄС у конституціях, так званої конституції європейських інтеграційних процесів у національному законодавстві. З іншого боку, конституція стає міжнародною і стає невід'ємною частиною міжнародного співробітництва [184, с. 48].

Отже, реформи судової влади, судочинства та суміжних правових інститутів повинні здійснюватися у два етапи:

I) Перший етап, на якому негайно оновлюється закон, спрямований на відновлення довіри до судової влади та пов'язаних з нею юридичних інститутів в Україні.

II) Другий етап, що включає системні зміни в законодавстві, в тому числі - прийняття змін до конституції, і всебічне побудова сучасних інституційних моделей відповідних правових інститутів (судів, прокурорів, адвокатів тощо).

3.2 Перспективи конституційної модернізації судової системи України в умовах реалізації Угоди про асоціацію з Європейським Союзом

Перспективи вдосконалення української судової системи в рамках угоди між ЄС та ЄС слід розглядати з концептуальної точки зору, що європейська інтеграція - це вибір української історичної цивілізації, одна з головних вимог гідності та політичної та політичної революції. Україна. Особливе місце служить базовою основою модернізації соціальних відносин у конституції.

Як слід зазначити, п'ятий президент України Порошенко якимось наголосив, що перспектива вступу до ЄС є стратегічним орієнтиром для прагнень України до змін та ключовою метою, заради якої проводиться реформа.¹⁹⁵].

Для України європейська інтеграція є способом модернізації економіки, подолання технологічної відсталості, залучення іноземних інвестицій та нових технологій, створення нових робочих місць, посилення конкуренції з боку вітчизняних виробників, виходу на світові ринки, особливо на ринок ЄС. Як невід'ємна частина Європи, Україна зосереджується на сучасній моделі соціально-економічного розвитку у відомих європейських країнах.

Політичні вигоди від інтеграції України до Європейського Союзу пов'язані із створенням надійних механізмів політичної стабільності, демократії та безпеки. Зближення з Європейським Союзом є гарантією, а задоволення його вимог - інструментом побудови демократичних інституцій в Україні. Крім того, членство в ЄС створює основу для спільних структур безпеки ЄС, забезпечуючи, що більш ефективна координація з європейськими країнами щодо контролю експорту та нерозповсюдження зброї масового знищення активізує співпрацю у боротьбі з тероризмом. Повільна, організована злочинність, торгівля людьми, незаконний обіг наркотиків тощо

У процесі європейської інтеграції в кожній країні настає момент, коли він перетворюється із зовнішньополітичного питання на ряд конкретних і відносно складних завдань у внутрішній політиці. Для України такий момент із підписанням Угоди про асоціацію з ЄС у році 2014 рік [196] стався. З тих пір були підняті суто технічні вимоги, такі як імплементація сотень європейських норм, завдяки чому закони, що регулюють державний сектор, політику та економіку в Україні, такі самі, як і в Європі.

Проблема наявності тіла ефективна інтеграція необхідна для європейської інтеграції, щоб забезпечити успіх усього процесу. У той же час методи управління різні, кожна країна має свою систему. Часто - методом спроб і помилок. Наприклад, країни створили спеціальні установи в статусі окремих міністерств (Хорватія, Туреччина) та інших урядових органів (Офіс європейської інтеграції в Естонії) або в структурі урядових секретаріатів, але мають спеціальний статус (Офіс інтеграційного комітету). Європа в Польщі, Бюро європейської інтеграції). Болгарія).

Одним із найуспішніших прикладів ефективного управління процесами європейської інтеграції є створення цієї роботи в Польщі. УВКБ ООН призначено державним секретарем з питань європейської інтеграції та зовнішньої допомоги. Він очолює офіс Комітету з європейської інтеграції,

потужної структури того року Створено 1996 рік (сам комітет, який був створений одночасно, очолює безпосередньо прем'єр-міністр).

Не менш цікавою є координація питань європейської інтеграції в Грузії, цей досвід є досить корисним при здійсненні модернізації Конституції юстиції та її відповідності європейським стандартам справедливості та справедливості.

В рік У 2004 р. Була створена Комісія з питань європейської інтеграції в Грузії під головуванням Прем'єр-міністра для координації процесу в цілому. Тоді ж у цьому ж році була введена посада державного секретаря з питань європейської та євроатлантичної інтеграції з керівником відповідної структури - спеціалізованого «Євро-бюро», функціонально дещо схожого на нас. Однак Генеральна рада, до складу якої входять представники аналітичних центрів, асоціацій та видатних НУО, успішно діє при державному міністрі з питань європейської інтеграції.

Реалізація угоди розділена в Грузії: Міністерство закордонних справ відповідає за процеси лібералізації візового режиму, Міністерство економіки - головним чином за реалізацію Зони вільної торгівлі, запроваджено посади заступників міністра з питань європейської інтеграції, і так далі

Звичайно, Су координація Розуміння відбувається узгоджено, але Грузія має політичну волю та тверду прихильність реформам європейської інтеграції, що дозволяє їм дивитися в майбутнє з більшим оптимізмом [197].

На жаль, в Україні, як зазначають європейські та українські експерти, не все гладко: нова влада не демонструє швидких реформ, в країні розгораються корупційні скандали, і, на жаль, все це на російському тлі. політичний, економічний, військовий та пов'язаний з ними розвідувальний тиск з метою якомога більшої дестабілізації ситуації в Україні.

Очевидно, призначення віце-прем'єр-міністра з питань європейської інтеграції та створення Міністерства розвідки чи національного відомства

може покращити імплементацію Угоди про асоціацію, але минулого року цього не сталося, незважаючи на заяви вищого керівництва.

Ініціатива запровадження посади віце-прем'єр-міністра з питань європейської інтеграції заступником прем'єр-міністра України Д. Шимків та Прем'єр-міністр України А. Яценюк. Виступаючи на засіданні Національної ради реформ, глава держави нагадав, що кожне міністерство обрало заступника міністра, який би змагався за європейську інтеграцію.

двері 13 серпня 2014 р. Кабінет міністрів видав постанову про 346% про створення урядової установи з питань європейської інтеграції. Безперечно, поява такого інституту є прогресивним кроком, але статус та функції бюро є скоріше «координатором», чого явно недостатньо для впевненого прогресу через європейські реформи. Європейське бюро не розробляє законопроекти, не має законодавчої ініціативи (проекту нормативно-правових актів на розгляд Кабінету міністрів), не веде переговорів з європейською стороною на вищих рівнях, не має права інструктувати інших людей, владу (лише через прем'єр-міністра і лише у виняткових випадках). Головним його завданням є моніторинг загальної ситуації, якої недостатньо для ролі єдиного та головного координатора європейської інтеграції в країні.

За словами народного депутата О. Семерак, який курирував інтеграцію Європи до "першого уряду" Яценюка до того, як був обраний до складу радіолокаційної групи, політично невагомий уряд.

Подібна думка голови парламентського комітету з питань європейської інтеграції І. Геращенко. Він вважає, що Бюро європейської інтеграції не може координувати роботу міністерств. Він збирає інформацію, він може щось запропонувати, але він не стане «двигуном» європейської інтеграції - він повинен бути віце-прем'єр-міністром чи першим віце-прем'єр-міністром [195].

В даний час українська судова система стикається з серйозними проблемами. Громада активно критикує суддів за відсутність незалежності, неупередженості, прозорості та підзвітності. Довіра громадськості до судової влади повинна бути відновлена. Представники судової влади готові до конкретних дій [195].

Суди повинні ефективно вирішувати всі юридичні суперечки на основі законності та справедливості. Судді повинні бути професійними, незалежними та підзвітними, правосуддя повинно бути доступним, справедливість повинна бути ворожою та публічною, справедливість повинна бути забезпечена в розумні строки, а рішення повинні суворо виконуватися. Конституційний суд, насамперед, повинен бути ефективний у суперечках між вищими державними чиновниками щодо їх конституційних дій.

Все вищезазначене має бути гарантоване Конституцією та законами України, які, в свою чергу, повинні тлумачитися та застосовуватися усіма політиками, посадовими особами, суддями тощо відповідно до верховенства права та інших принципів демократичного походження [198].

Слід зазначити, що упередженість та корупція судової влади зумовлені дуже низьким рівнем довіри громадськості до національних судів.

В даний час ситуація у сфері юстиції залишається досить складною. Українські суди ніколи не були установою. Вони не стали ефективними адвокатами захисту прав людини, і рівень довіри до них громадськості дуже низький. Судова реформа, зокрема реформа судової влади, не є повною, і практичне виконання цього плану стикається з багатьма проблемами. Особлива роль судової влади як судової установи в умовах сучасної демократії передбачає багато вимог до тих, кому доручено здійснення судової влади. Українське законодавство приділяє пильну увагу забезпеченню правових гарантій належного здійснення повноважень судді та, перш за все, забезпеченню незалежності суддів. У той же час повне виконання обов'язків

судової влади в Україні можливе лише за умови гарантування незалежності судів та незалежності суддів.

На практиці законодавча, виконавча та їх посадові особи ігнорують конституційний принцип розподілу влади на законодавчу, виконавчу та судову, а також втручаються в організацію судової діяльності, вирішуючи конкретні судові справи. здійснення правосуддя. , І чинити тиск на суддів під впливом незаконного впливу. Реалії тиску на суддів та втручання у роботу судів, особливо при розгляді судами важливих або політичних справ, формуванні судової влади, призначенні суддів на адміністративні посади, вирішенні питань суддів стали регулярний і очевидний. 'Відповідальність. Така ситуація пов'язана насамперед із СуНевдале використання влади владою, а також розширення повноважень державних службовців, що збільшує залежність судів та суддів від них. Ці негативні явища поширилися і загрожують встановленню законності в країні, здійсненню правосуддя відповідно до Конституції та законів України.

На наш погляд, основними завданнями та принципами судової реформи в Україні на сучасному етапі імплементації Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом є:

- Реформа української судової системи, заснована на ідеї децентралізації, згідно з якою правосуддя повинно здійснюватися та здійснюватися в країні, беручи до уваги максимальну близькість населення, а також внутрішню судову експертизу допоміжних систем.

- Реорганізація спеціалізованої судової системи та створення інтегрованої судової системи;

- Внесення змін до Судового процесуального кодексу, що базується на ідеї діяльності судового процесу щодо з'ясування всіх необхідних умов справи та правильного та швидкого врегулювання справи та відновлення порушених прав. Відновлювальний підхід до порушених соціальних відносин на відміну від каральних відносин повинен бути визнаний і

розвинутий. Кодекс судового процесу повинен стати справжнім поживаленням і гарантувати права потерпілих на основі ініціативи суду використовувати всі можливі засоби захисту, передбачені законом, для конкретних правовідносин.

- Змінити закони, що стосуються дисциплінарної відповідальності суддів. Діяльність суддів має бути прозорою та контрольованою громадянським суспільством, члени якого повинні брати безпосередню участь у роботі правоохоронних органів.

- реформування інституту участі громадськості у здійсненні правосуддя шляхом запровадження інституту присяжних (непрофесійних суддів) та визначення порядку їх участі у різних судових справах;

- Реформа системи судового фінансування. Судова влада повинна мати можливість самостійно демонтувати виділений бюджет через допоміжний орган (Державна судова адміністрація України).

- Створення реальної незалежності суддів та підвищення рівня їх підготовки та професійного досвіду. Точніша дисципліна відновлює судову владу та перетворює її на інститут, який справді захищає та відновлює права, свободи та законні інтереси людей та громадян.

Реформування системи в цих сферах дає змогу подолати основні проблеми судової влади (політична залежність суддів, несправедливість та низька довіра громадян).

В результаті судової реформи людина повинна отримувати правосуддя якомога ефективніше, швидше та ефективніше.

Загалом, реформа судової влади має відповідати процесу концентрації влади в Україні, тому, звичайно, судова система в Україні повинна базуватися на принципі доступу до правосуддя. З цією метою Україна спочатку повинна відмовитись від чотирирівневої судової системи¹⁵ CDL-AD (2010) 026) і включити трирівневу судову систему, яка включає Верховний суд, окружні суди та місцеві загальні суди, вже майже діє.

Загалом, у світі сьогодні не існує єдиного стандарту створення національних судових систем. Кожна держава самостійно моделює організаційні форми судової влади з урахуванням національних правових традицій. У той же час ключові міжнародні стандарти забезпечують загальні вказівки урядам у побудові судових механізмів та систем. Так, відповідно до ст. 1 Протокол № 7 від 22 квітня 1984 р. Європейська конвенція про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р. Здійснення цього права, включаючи причини його здійснення, регулюється законодавством. Винятки з цього права можуть бути зроблені щодо незначних правопорушень, як це передбачено законом

Отже, Європейська конвенція про захист прав людини та основоположних свобод вимагає існування вищого суду на національному рівні з метою гарантування прав людини при перегляді його засудження чи покарання. Отже, відповідно до загальноєвропейських стандартів, судові системи держав-членів Ради Європи повинні мати принаймні два приклади в своїй організації.

Водночас принцип єдності судової влади регулює світову практику побудови судових систем.

Одним з основних принципів їх внесення змін є Закон України "Про забезпечення права на справедливий суд", який у 12 лютого 2015 року було затверджено Верховною Радою України. Закон передбачає внесення змін до Українського кодексу про адміністративні правопорушення, Процесуального кодексу, Закону про Вищу раду правосуддя та Закону про судоустрій і статус суддів [187].

Цей закон став першим кроком на шляху до всебічної судової реформи в Україні, яка повинна допомогти максимально гармонізувати українське законодавство про правосуддя з міжнародними стандартами відповідно до чинних положень Конституції України. Автори цього закону зосереджуються на підвищенні компетентності та професіоналізму суддів, забезпеченні

механізмів. Вони закликали до боротьби з корупцією, встановлення незалежності суддів та усунення політичного впливу на судову систему, забезпечення доступу до правосуддя, прозорості та відкритості судової влади та посилення. Роль Верховного Суду.

Найновіша вітчизняна модель електронного правосуддя повинна бути органічно інтегрована в систему електронного урядування та враховувати її досвід електронного правосуддя, який вже набув українська судова система, а також досвід передових іноземних моделей електронних судів ... Таку модель слід розробити як універсальну основу для всіх видів судових процесів. Форма електронної петиції повинна бути основною і дозволяти знищення традиційної паперової форми лише у виняткових випадках і лише в обмеженій мірі, лише якщо цього вимагають обставини справи, що не може бути доведено інакше, як вивчення деяких особливостей паперового документа або речових доказів моделі. Майбутнє електронних судових процесів має дозволити сторонам, які беруть участь у судових процесах, використовувати електронну віддаленість усіх прав належного процесу. Можливість оплатити судовий процес та подати позов, включаючи можливість подати відповідь, будь-який інший процесуальний документ в електронному вигляді, можливість переглянути матеріали справи та відвідати судові засідання (включаючи судові засідання) з будь-якою частиною світу за допомогою відеоконференції SMS та ін. Перебувають в Інтернеті та закінчуються поданням електронного виконавчого документа для впровадження та отримання результатів виконавчих дій. Додаткові служби повинні забезпечувати доступ до нормативної інформації, довідкової інформації, консультацій тощо. Можливість оплатити судовий процес та подати позов, включаючи можливість подати відповідь, будь-який інший процесуальний документ в електронному вигляді, можливість переглянути матеріали справи та відвідати судові засідання (включаючи судові засідання) з будь-якою частиною світу за допомогою відеоконференції SMS та ін.

Перебувають в Інтернеті та закінчуються поданням електронного виконавчого документа для впровадження та отримання результатів виконавчих дій. Додаткові служби повинні забезпечувати доступ до нормативної інформації, довідкової інформації, консультацій тощо. Від можливості сплатити судові витрати та подати позов, включаючи можливість відповісти на нього, будь-який інший процесуальний документ в електронному вигляді, можливість переглянути матеріали справи та відвідати судові засідання (включаючи судові засідання) з будь-якої точки планети за допомогою відео конференції, SMS-чат тощо проводяться в Інтернеті і закінчуються поданням електронного виконавчого документа для реалізації та отримання результатів виконавчих дій. Додаткові служби повинні забезпечувати доступ до нормативної інформації, довідкової інформації, консультацій тощо. Можливість ознайомитись з матеріалами справи та взяти участь у судових засіданнях (включаючи судові засідання) з будь-якої точки світу в режимі онлайн за допомогою відеоконференцій, SMS-чату тощо, що забезпечують електронний виконавчий документ для впровадження та отримання результатів додаткових дії Вони повинні забезпечувати доступ до нормативної інформації, довідок, порад тощо.

Власний досвід української правової системи та досвід зарубіжних країн свідчать, що поступовий еволюційний шлях інформаційного процесуального права не може привести до успіху. Запорука успіху в зміні революційної парадигми. Шлях до поступової модернізації існуючих механізмів закінчений. Якісні досягнення, що використовують інноваційні підходи та креативні методи, створюють нові інструменти, де забезпечується вільний простір уяви.

На наш погляд, Україна має всі передумови для запровадження "електронного суду" як форми судового розгляду (доведено, що інформаційні технології забезпечують швидкий та безпечний зв'язок між учасниками важливих юридичних операцій; досвід іноземних країн, які надають таку

інформацію Повністю впроваджені технології в судовій системі, законодавча база, яка рухається до інформаційного забезпечення, включаючи судові та соціальні відносини, досвід цієї нормативно-правової бази, стратегічне бачення необхідності реформування вітчизняної судової влади при впровадженні електроніки "повного суду" [205].

Загалом, вивчення перспектив конституційної модернізації української судової системи при імплементації Угоди про асоціацію з Європейським Союзом призводить до таких важливих результатів: а) імплементація європейських стандартів української системи правосуддя, в той час як основний принцип їх реалізації Процеси є верховенством права Як необхідна умова реалізації стратегічного курсу країни на повну інтеграцію Європи; б) основним завданням зміцнення верховенства права у створенні української судової системи є забезпечення незалежності судової влади та призначення суддів з політичних інституцій та політично вмотивованих рішень влади, в тому числі - шляхом створення ефективних судових органів та подальша їх модернізація Відповідно до європейських правових стандартів; в) в Україні на сучасному етапі конституційної реформи створені необхідні умови для виконання Україною всіх передумов для запровадження "електронного суду" Як форма судового розгляду, особливо перевірена інформаційна технологія, яка забезпечує швидке та безпечне спілкування між учасниками. У значних юридичних операціях, а отже, головним завданням інформування судової системи є створення відповідної правової бази, яка враховує форми, методи та межі використання електронного правосуддя, класифікуючи конкретні питання з юридичних справ.

Висновки до розділу 3

Визначено, що необхідність імплементації європейських стандартів та удосконалення на основі їх сприйняття судової системи України об'єктивно обумовлюється тим комплексом проблемних питань, що залишаються невирішеними на сучасному етапі конституційної модернізації, серед яких, зокрема, недостатня якість законотворчості у сфері судочинства та судоустрою, недосконалість інформаційного забезпечення судових апаратів, невизначеність щодо концептуальної моделі побудови рівнів судової системи в частині спеціалізації судів за предметними категоріями справ, високий рівень корупційних ризиків у діяльності судової влади, недостатня самостійність та незалежність органів суддівського самоврядування тощо.

Доведено, що в Україні на сучасному етапі конституційної модернізації та реалізації Угоди про асоціацію з ЄС створені необхідні умови для впровадження «електронного суду» як форми судового процесу.

ВИСНОВКИ

У результаті проведеного дослідження проблем теорії та практики функціонування судової системи в умовах європейської міждержавної інтеграції можна дійти до наступних найважливіших висновків:

1. Розвиток організації та діяльності судової системи на території сучасної України відбувався під впливом різних моделей судоустрою та судочинства, серед яких слід відзначити моделі суду присяжних, державного суду та специфічних самоврядних форм організації судової влади, що відображають історико-правові умови існування українського суспільства.

2. Можна відзначити дві основні моделі судоустрою: моноцентричну (на чолі з єдиним найвищим органом судової влади) та диференційовану (розгалужену на декілька незалежних спеціалізованих ланок на чолі із незалежними вищими судовими інстанціями).

3. Конституційно-правове регулювання організації та діяльності органів судової влади в країнах Європи має ряд особливостей: по-перше, в Основному Законі держави, як правило, закладаються основні засади організації та діяльності судової влади; по-друге, судова система на рівні конституції окреслюється досить схематично, деталі ж викладені на рівні законодавства про судоустрій; по-третє, обсяг конституційного регулювання судової влади значно розширився за останні десятиріччя, і провідне місце у цьому процесі конституційної модернізації судоустрою займають постсоціалістичні країни.

4. Необхідність імплементації європейських стандартів та удосконалення на основі їх сприйняття судової системи України об'єктивно обумовлюється тим комплексом проблемних питань, що залишаються невирішеними на сучасному етапі конституційної модернізації, серед яких, зокрема, недостатня якість законотворчості у сфері судочинства та судоустрою, недосконалість інформаційного забезпечення судових апаратів,

невизначеність щодо концептуальної моделі побудови рівнів судової системи в частині спеціалізації судів за предметними категоріями справ, високий рівень корупційних ризиків у діяльності судової влади, недостатня самостійність та незалежність органів суддівського самоврядування тощо.

5. Угода про асоціацію між Україною та ЄС є концептуальною основою імплементації європейських стандартів судочинства та судоустрою до національної судової системи України, при цьому основним засадничим принципом імплементаційних процесів є принцип верховенства права як необхідна умова реалізації стратегічного курсу держави на повноцінну європейську інтеграцію.

6. В Україні на сучасному етапі конституційної модернізації створені необхідні умови для впровадження «електронного суду» як форми судового процесу, зокрема, апробовані інформаційні технології, які забезпечують швидкі та безпечні зносини учасників при здійсненні ними юридично значущих транзакцій, а тому основним завданням у сфері інформатизації судової системи є створення належної законодавчої бази, що регулюватиме форми, методи та межі використання електронного судочинства при розгляді конкретних предметних категорій юридичних справ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Назаров І. Історичні особливості формування судової системи України. *Право України*. 2010. № 19. С. 12-22.
2. Пашук А. Й. Суд і судочинство на Лівобережній Україні в XVII-XVIII столітті (1648-1762) Львів, 1967. 179 с.
3. Українське державотворення : Словник-довідник / за ред. О. М. Мироненко. К., 1997. 559 с.
4. Юшков С. В. Общественно-политический строй и право Киевского государства М., 1949. 546 с.
5. Чистяков О. И. Российское законодательство X-XX веков : в 9 т. Т. : Законодательство Древней Руси. М., 1988. 432 с.
6. Дювернуа Л. Н. Источники права и суд в древней России: Опыт по истории русского гражданского права. СПб., 2004. 400 с.
7. Сорокин П. А. Человек. Цивилизация. Общество : пер. с англ. М., 1992. 543 с.
8. Терлюк І. І. Історія держави і права України (Доновітній час). К. : Атіка, 2006. 400 с.
9. Василевич М. В. Становлення судової влади в Київській Русі. *Право та управління*. 2011. № 1. С. 32-36.
10. Бойко І. Правовий статус вервних судів у Київській Русі. *Вісник Львівського університету. Серія : Юридична*. 2009. Вип. 49. С. 26-33.
11. Петров И. В. Государство и право Древней Руси. СПб. : Изд-во Михайлова В. А., 2003. 413 с.
12. Левчук М. В. Сутність церковного суду в Київській Русі. *Держава і право : зб. наук, праць. Серія : Юридичні і політичні науки*. Вип. 40. К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2008. С. 102-108.

13. Закропивний О. В. Розвиток територіальної організації судів в Україні до судової реформи 1864 р. (історико-правовий аспект). *Адвокат*. 2012. № 6. С. 14-18.
14. Музиченко П. П. Історія держави і права України : навч. посібник. 6-е вид., перероб. і допов. К. : Знання, 2007. 471 с.
15. Котенко Т. В. Копний суд та процес на українських землях (XIV-XVII ст.). *Часопис Академії адвокатури України*. 2011. № 4 URL: <http://www.aau.edu.ua/e-journal/2011-4/llktvzis.pdf>
16. Бойко І. Й. Органи влади і право в Галичині у складі Польського Королівства (1349-1569 рр.)/ Львів, 2009. 628 с.
17. Старченко Н. Прибутки судових урядників Волинського воєводства в останній третині XVI століття. URL: <http://chtyvo.org.ua>
18. Ковальова С. Г. Судоустрій і судочинство на Українських землях Великого князівства Литовського. Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2008. 200 с.
19. Гончаренко В. Д. Історія держави і права України. Академічний курс. Т. 1 / В. Д. Гончаренко, А. Й. Рогожин, В. О. Рум'янцев, М. М. Страхов та ін. К., 2000. 646 с.
20. Суд і судочинство на Українських землях у XIV-XVI століттях / за заг. ред. проф. П. П. Музиченка. О., 2000. 180 с.
21. Паньонко І. М. Органи влади Запорізької Січі. Львів, 2006. 143 с.
22. Леонтович Ф. І. Руська Правда і Литовський Статут. *Антологія української юридичної думки* : в 6 т. / редкол. : Ю. С. Шемшученко (голова) та ін. – Т. 2 : Історія держави і права України: Руська Правда. К., 2002. 592 с.
23. Откуда пошел русский суд. От Устава князя Владимира Святославовича до полного собрания законов Российской империи. *Российская юстиция*. 2003. № 31. С. 151-153.
24. Биркович О. І. Судова система української держави (Гетьманщини) 1648-1657 рр. : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. К., 2004. 18 с.

25. Сиза Н. Суди і кримінальне судочинство України в добу Гетьманщини / Н. Сиза. – К. : Українська Видавнича Спілка, 2000. – 120 с.
26. Пашук А. Й. Організація судів на Україні в другій половині XVII століття. Х. : Вид-во Харківського ордена трудового червоного прапора державного університету імені О. М. Горького, 1961. 47 с.
27. Миллер Д. П. Судыземские, городские и подкоморские в XVIII Антологія української юридичної думки : в 6 т. / редкол. : Ю. С. Шемшученко (голова) та ін. – Т. 3 : Історія держави і права України: козацько-гетьманська доба / упоряд. : І. Б. Ксенко, Т. І. Бондарук, О. О. Самійленко ; відп. ред. І. Б. Ксенко. К. : Вид. Дім «Юридична книга», 2003. 700 с.
28. Лазаревский А. Суды в старой Малороссии. *Киевская старина*. 1898. № 7-8. С. 78-86.
29. Сперанский М. М. План государственного преобразования. М., 1905. 359 с.
30. Гессен В. М. О судебной власти / *Судебная реформа*. М., 1915. С. 3-4.
31. Учреждение судебных установлений. Антология мировой правовой мысли : в 5 т. – Т. IV: Россия. Конец XI–XIX в. / Нац. обществ.-науч. фонд ; рук. науч. проекта Г. Ю. Семигин. М. : Мысль, 1999. 829 с.
32. Давыдов Н. В. По поводу 50-летия Судебных Установлений Императора Александра II. *Вестник права*. 1914. № 47. С. 1391.
33. Малченко В. С. Пятидесятилетие судебной реформы. *Юридический вестник*. М., 1914. Кн. VII-VIII (III-IV). С. 270.
34. Землянська В. В. Кримінально-процесуальне законодавство Центральної Ради, Гетьманату Скоропадського та Директорії : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Х., 2002. 18 с.
35. Рум'янцев В. О. Судова система в Україні в період «Української революції» 1917-1921 рр. *Проблеми законності*. 2009. № 10. С. 53-56.

36. Семенов В. М. Суд и правосудие в СССР. 2-е изд. М. : Юридическая литература, 1984. 320 с.
37. Конституції і конституційні акти України. Історія і сучасність. К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2001. 400 с.
38. Положение о Народном Комиссариате юстиции СССР. *Советская юстиция*. 1937. № 11. С. 1-8.
39. О судеустройстве СССР, союзных и автономных республик : Закон Союза ССР от 16 августа 1938 г. *Ведомости Верховного Совета СССР*. 1938. № 11.
40. Строгович М. С. Основные вопросы оценки доказательств в уголовном процессе. *Советская юстиция*. 1936. № 22. С. 4-6.
41. Основы законодательства о судеустройстве Союза ССР, союзных и автономных республик от 25 декабря 1958 г. *Ведомости ВС СССР*. 1959. № 1. – Ст. 12.
42. Об образовании союзно-республиканского Министерства юстиции СССР : Указ Президиума Верховного Совета СССР от 30 августа 1970 г. *Ведомости ВС СССР*. 1970. № 36. Ст. 361.
43. Стучка П. Избранные произведения по марксистко-ленинской теории права. Рига : Латгосиздат, 1964. 748 с.
44. Шаповал В. М. Розподіл влад і конституціоналізм: досвід України. К. : Наук. доп. / Нац. ін-т стратег. досл. ; вип. 28, 1994. 32 с.
45. Про судеустрій України : Закон Української Радянської Соціалістичної Республіки від 5 червня 1981 р. № 2022-Х. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1981. № 24. Ст. 357.
46. Про внесення змін і доповнень до Закону Української РСР «Про судеустрій Української РСР» : Закон України від 24 лютого 1994 р. № 4017-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 26. Ст. 204.

47. Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій України» : Закон України від 21 червня 2001 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 40. Ст. 191.
48. Про судоустрій України : Закон України від 7 лютого 2002 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 27. Ст. 180.
49. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 7 липня 2010 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 41-42, 43, 44-45. Ст. 529.
50. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2 червня 2016 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 31. Ст. 545.
51. Яка модель судоустрою є оптимальною для України?
URL:<http://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf>
52. Андрейцев В. І. Судово-правова система в Україні: тектологічні проблеми оптимізації функціонування. *Вісник Вищої ради юстиції*. 2010. № 1. С. 15-30.
53. Большой юридический словарь / под ред. А. Я. Сухарева, В. Е. Крутских. 2–е изд. М. : «Инфра–М», 2001. 704 с.
54. Молдован В. В. Судоустрій України : Навч. посібник. К. : Алерта, 2013. 280 с.
55. Сушко Л. П. Організаційно-правові засади здійснення судового контролю в Україні : дис ... канд. юрид. наук: 12.00.07. К., 2009. 181 с.
56. Туркіна І. Є. Типології правових систем і роль органів судової системи в механізмі держави. URL: http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/tppd/2012_10/zmist/R_1/04%20Tyrkina.pdf
57. Москвич Л. М. Ефективність та справедливість судової системи. *Вісник Верховного Суду України*. 2009. № 8. С. 40-47.
58. Фоміна М. А. До питання розмежування понять «судова система» та «судоустрій». *Часопис Київського університету права*. 2013. № 1. С 67-69.
59. Бринцев В. Д. Система організаційного забезпечення судової влади України : дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.10. Х., 2011. 520 с.

60. Назаров І. В. Судові системи країн Європейського Союзу та України: порівняльно-правовий аналіз : дис. ... докт. юрид. Наук. Х ., 2011. 448 с.
61. Проект стандартів успішності судів першої інстанції URL: www.nesconline.org
62. CEPEJ: Time Management Checklist: a Checklist of Indicators for the Analysis of Length of Proceedings in the Justice System. – Strasbourg, 2005.
63. Рамкова Схема Досконалого Суду URL: <http://lawlink.nsw.gov.au>
64. Петрухин И. Л. Теоретические основы эффективности правосудия. М., 1979. 392 с.
65. Цихоцкий А. В. Теоретические проблемы эффективности правосудия по гражданским делам. Новосибирск : Наука, 1997. 267 с.
66. Матеріали Міжнародного саміту «Суди та суспільство», 20-22 квітня 2010, м. Київ URL: <http://www.vru.gov.ua/Docs/a110610.pdf>
67. Konstitutsionniy zakon № 132 «O sudebnoy sisteme i statuse sudey Respubliki Kazahstan» (Constitutional Law № 132 «On the Judicial System and Status of Judges of the Republic of Kazakhstan»). URL: http://online.zakon.kz/Document/?doc_id=1021164
68. Kontsepsiya pravovoy politiki Respubliki Kazahstan na period s 2010 do 2020 gg. (Concept of Legal Policy of the Republic of Kazakhstan for the period from 2010 to 2020.). URL: <http://www.kaz-emb.kg/index.php?id=91>
69. Конституция США : Текст и постатейный комментарий : В 2 ч. Москва, 1984. 38 с.
70. Марченко М. Н. Разделение властей. Москва : МГУ им. М. В. Ломоносова, 2004. 427 с.
71. Про Концепцію судово-правової реформи в Україні : Постанова Верховної Ради України від 28 квітня 1992 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 30. Ст. 426.

72. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

73. Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя) : проект Закону України від 25 листопада 2015 р. № 3524 URL:http://wl.cl.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_17pf3511=57209

74. Висновок Конституційного Суду України у справі за зверненням Верховної Ради України про надання висновку щодо відповідності законопроекту про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя) вимогам ст. ст. 157 і 158 Конституції України від 20 січня 2016 р. № 1-в/2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ccu.gov.ua/uk/index>

75. Висновок Конституційного Суду України у справі за зверненням Верховної Ради України про надання висновку щодо відповідності доопрацьованого законопроекту про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя) вимогам ст. ст. 157 і 158 Конституції України від 30 січня 2016 р. № 2-в/2016 URL:<http://www.ccu.gov.ua/uk/index>

76. Конституция Французской Республики от 2 апреля 1976 г. *Конституции государств Европейского Союза* / под ред. Л. А. Окунькова. – М. : НОРМА-ИНФРА М, 1999. С. 665-686.

77. Основной Закон Федеративной Республики Германия от 23 мая 1949 г. *Конституции государств Европейского Союза* / под ред. Л. А. Окунькова. М. : НОРМА-ИНФРА М, 1999. С. 181-234.

78. Конституция Республики Польша від 17 жовтня 1992 р. *Конституції нових держав Європи та Азії* / упоряд. С. Головатий. К. : Укр. правн. Фундація : Право, 1996. С. 233-264.

79. Конституция Российской Федерации. М. : ЭЛИТ, 2004. 32 с.

80. Конституция Итальянской Республики от 22 декабря 1947 г. *Конституции государств Европейского Союза* / под ред. Л. А. Окунькова. М. : НОРМА-ИНФРА М, 1999. С. 423-450.

81. Конституция Испании от 29 декабря 1978 г. *Конституции государств Европейского Союза* / под ред. Л. А. Окунькова. М. : НОРМА-ИНФРА М, 1999. С. 371-414.

82. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. : Офіційне видання. К. : М-во юстиції України, 2006. 106 с.

83. Хартія Основних прав і свобод Чеської Республіки від 16 грудня 1992 р. *Конституції нових держав Європи та Азії* / упоряд. С. Головатий. К. : Укр. правн. фундація : Право, 1996. С. 510-522.

84. Загальна декларація прав і свобод людини 1948 р. *Международные документы по правам человека*. Харьков : РИФ «Арсин, ЛТД», 2000. С. 55-63.

85. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права 1966 р. : ратифік. Указом Президії Верхов. Ради УРСР № 2148-УПІ від 19 жовтня 1973 р. *Международные документы по правам человека*. Харьков : РИФ «Арсин, ЛТД», 2000. С. 64-85.

86. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р. *Офіційний вісник України*. 1998. № 13. С. 270-302.

87. Основные принципы независимости судебных органов : приняты резолюциями Генеральной Ассамблеи ООН от 29 ноября 1985 г. и 13 декабря 1985 г. *Международные акты о правах человека : сб. док.* М. , 2000. С. 168-170.

88. Европейская хартия о статусе судей : постатейн. comment. *Рос. юстиция*. 1999. № 8, 9.

89. Городовенко А. В. Історико-правові аспекти становлення та розвитку української судової системи. *Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Право.* – Маріуполь: МДУ, 2016. – Вип. 11. – С. 123-130.

90. Городовенко А. В. Концептуальні моделі судоустрою: порівняльно-правовий аналіз. *Вісник Маріупольського державного університету. Серія :*

Право. – Маріуполь : МДУ, 2016. – Вип. 12. – С. 93-97.

91. Загальна теорія держави і права: підручник / М. В. Цвік, О. В. Петришин, Л. В. Авраменко та ін. ; За ред. М. В. Цвіка, О. В. Петришина. – Харків : Право, 2009. 584 с.

92. Назаров І. В. Принципи побудови судової системи. Х. : Вид-во «ФІНН», 2009. 144 с.

93. Теліпко В. Е. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» : Науково-практичний коментар / За ред. В. В. Молдована. К. : Центр учбової літератури, 2011. 528 с.

94. Кузнецова О. А. Нормы-принципы российского гражданского права. М. : Статут, 2006. 267 с.

95. Маляренко В. Т. Кримінально-процесуальне законодавство України: питання становлення і розвитку. *Право України*. 2003. № 9. С. 3-10.

96. Хотинська-Нор О. З. Принципи кваліфікаційного оцінювання суддів у світлі реалізації судової реформи в Україні. *Творчий шлях вченого: до 80-річчя професора В. В. Долежана : Матер. кругл. столу / відп. ред. Н. М. Бакаянова ; уклад.: І. О. Кісліцина, М. О. Деменчук, С. І. Єленич ; МОН України, НУ «ОЮА». Одеса : Юридична література, 2018. С. 109-111.*

97. Потапенко С. В. Сутність та призначення принципів адміністративного судочинства України. *Право і безпека*. 2010. № 2 (34). С. 24-29.

98. Струс-Духнич Т. В. Роль і місце судової влади у правовій державі. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2011. Вип. 6. С. 171-175.

99. Борко А. Л. Поняття та ознаки принципів судової системи. *Форум права*. 2012. № 3. С. 50-55.

100. Козлова Е. И. Конституционное право России. М. : Юристъ, 2002. 520 с.

101. Бринцев В. Д. Стандарти правової держави: втілення у національну модель організаційного забезпечення судової влади. Х. : Право, 2010. 464 с.
102. Тимченко Г. П. Принципи судочинства України: методологія дослідження. *Правова держава*. 2010. № 21. С. 306-317.
103. Куйбіда Р. О. Реформування правосуддя в Україні: стан і перспективи. К. : Атіка, 2004. 288 с.
104. Організація судової влади в Україні : навч. посіб. / І. Є. Марочкін, Н. В. Сібільова, В. П. Тихий та ін.; за ред. І. Є. Марочкіна, Н. В. Сібільової. Х. : Одісей, 2007. 328 с.
105. Борко А. Л. Щодо системи принципів організації судової системи України. *Митна справа*. 2012. № 6. ч.2, книга 2. С. 450-456.
106. Інтеграція // Інтернет-енциклопедія Вікіпедія URL: <http://uk.wikipedia.org/wiki/Інтеграція>
107. Татаренко В. Реформування судової влади в Україні в контексті євроінтеграційних процесів. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2010. № 2. С. 114-121.
108. Буратевич О. І. Органи держави влади України і нормативно-правове забезпечення європейської інтеграції. *Наукові праці МАУП*. 2012. Вип. 2. С. 99-104.
109. Гончаренко О. В. Основні принципи добору кандидатів на посаду судді. *Вісник Вищої ради юстиції*. 2012. № 1. С. 21-32.
110. Абова Т. Е. Судебная власть / Т. Е. Абова, Е. Б. Абросимова, М. В. Бобровский и др. ; под ред. И. Л. Петрухина. М. : ООО «ТК Велби», 2003. 720 с.
111. Тодыка Ю. Н. Толкование Конституции и законов Украины: теория и практика. Х. : Факт, 2001. 328 с.
112. Шаповал В. Офіційне тлумачення як функція Конституційного Суду України (проблеми теорії). *Вісник Конституційного Суду України*. 1999. № 3. С. 52-57.

113. Бондарь Н. Конституция – ценностно-правовая основа разрешения социальных противоречий (в контексте практики Конституционного Суда Российской Федерации). *Сравнительное конституционное обозрение*. 2008. № 2. С. 46-58.
114. Сучасний конституціоналізм та конституційна юстиція : *Мат. міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, жовтень 2000 р.)* / За ред. С. В. Ківалова, М. П. Орзіха. Одеса : Юридична література, 2001. 336 с.
115. Топорнин Б. Н. Европейское право. М., 1998. 456 с.
116. Тихомиров Ю. А. Курс сравнительного правоведения. М., 1996. 432 с.
117. Філософський енциклопедичний словник / ред. колегія В. І. Шинкарчук (гол. редкол.) та ін. К. : Абрис, 2002. 743 с.
118. Беляев С. А. Европейское правовое пространство: обзор западноевропейских концепций. *Правоведение*. 1990. № 6. С. 30-36.
119. Саидов А. Х. Концепция «европейского правового пространства»: проблемы и перспективы. *Московский журнал международного права*. 1992. № 3. С. 93-106.
120. Муравйов В. І. Вступ до права Європейського Союзу. К. : Реферат, 2005. 96 с.
121. Муравйов В. І. Вступ до права Європейського Союзу : Підручник К. : ВПЦ «Київський університет», 2007. 303 с.
122. Про Стратегію реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки: Указ Президента України від 20 травня 2015 р. URL:<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/276/2015>
123. Про стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» : Указ Президента України від 12 січня 2015 р. № 5/2015. *Урядовий кур'єр*. 2015. № 6. 15 січня.
124. Конвенція ООН проти корупції від 11 жовтня 2003 р. (ратифікована 18 жовтня 2006 р.) *Відомості Верховної Ради України*. 2007. № 49. Ст. 2048.

125. Consider introducing specialized anti-corruption courts or judges URL: <https://www.oecd.org/daf/anti-bribery/Ukraine-Round-3-Monitoring-Report-ENG.pdf>
126. URL: <http://www.u4.no/assets/publications/U4Issue-2017-5-UKR.pdf>
127. Звіт про діяльність НАБУ за I півріччя 2018 р. URL: <https://nabu.gov.ua/report/zvit-pershe-pivrichchya-2018-roku>
128. Проект Закону України «Про антикорупційні суди» від 1 лютого 2017 р. № 6011 URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=61038
129. Слюсар А. Антикорупційний суд в Україні: передумови утворення та гарантії ефективності URL: <http://www.pravda.com.ua/columns/2017/02/15/7135474/>
130. Офіційний сайт Вищої ради правосуддя URL: <http://www.vru.gov.ua/news/2067>
131. Стівенсон М. Спеціалізовані антикорупційні суди: порівняльний аналіз URL: <http://www.u4.no/assets/publications/U4Issue-2017-5-UKR.pdf>
132. Шутович В. Генезис судової реформи в Україні як складова розбудови правової держави. *Вісник Національної академії державного управління*. 2010. № 1. С. 235-242.
133. Маринів В. Проблеми оскарження рішень вищих спеціалізованих судів, створених у результаті судово-правової реформи 2016 року. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 5. С. 241-245.
134. Гнатюк С. С. Принцип інстанційності та інстанційна підсудність в адміністративному судочинстві. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2015. № 4. С. 130-139.
135. Консультативний висновок щодо проекту Закону України «Про антикорупційні суди»: затв. рішенням Вищої ради правосуддя від 9 березня 2017 р. № 475/0/15-17 URL: www.vru.gov.ua/content/act/475_09.03_2017.doc

136. Кримінальний процесуальний кодекс України : Кодекс України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 9-10, № 11-12, № 13. Ст. 88.

137. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 р. *Урядовий кур'єр*. 2010. № 215.

138. Конституційний процес в Україні : політико-правові аспекти / гол. ред. О. Онищенко. *Бюлетень інформаційно-аналітичних матеріалів: додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»*. 2017. № 1. 65 с.

139. Єдиний державний реєстр судових рішень URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Page/6>

140. Звіт про стан протидії корупції за 2016 рік URL: <http://mvs.gov.ua/upload/file/zvit.xls>

141. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про судоустрій та статус судів» URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=59259&pf35401=389788>

142. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про антикорупційні суди» URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=61038&pf35401=413770>

143. Бааджи Н. П. Проблемні аспекти судового захисту права інтелектуальної власності. *Часопис цивілістики*. 2014. Вип. 17. С. 50-55.

144. В центрі уваги: захист прав інтелектуальної власності в судовому порядку

URL: http://www.eba.com.ua/files/Lobbying/Judicial_Protection_IPR_Ukr_04_2008.pdf

145. Татьков В. До питання про суд з інтелектуальних прав. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2013. Вип. 1. С. 42-47.

146. Суржан Б. П. Створення вищого суду з питань інтелектуальної власності: перспективи та прогалини URL: <http://dspace.snu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/1104/1/110-114.pdf>

147. Висновок Верховного суду України на проект Закону України «Про судоустрій і статус суддів» URL: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/7864c99c46598282c2257b4c0037c014/acbcb171d8d0156fc2257fc600355241/\\$FILE/%D0%92%D0%98%D0%A1%D0%9D%D0%9E%D0%92%D0%9E%D0%9A_4734.pdf](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/7864c99c46598282c2257b4c0037c014/acbcb171d8d0156fc2257fc600355241/$FILE/%D0%92%D0%98%D0%A1%D0%9D%D0%9E%D0%92%D0%9E%D0%9A_4734.pdf)

148. Коваль І. Щодо правового статусу вищого суду з питань інтелектуальної власності. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. – 2016. № 5. С. 39-44.

149. Висновок № 15 Консультативної ради європейських суддів стосовно спеціалізації суддів URL: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/7864c99c46598282c2257b4c0037c014/58f4a4dd76aacfd0c2257d87004971a6/\\$FILE/%D0%92%D0%B8%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%BA_%E2%84%96_15_\(2012\).pdf](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/7864c99c46598282c2257b4c0037c014/58f4a4dd76aacfd0c2257d87004971a6/$FILE/%D0%92%D0%B8%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%BA_%E2%84%96_15_(2012).pdf)

150. Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя) : Закон України від 02.06.2016 № 1401-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 28. Ст. 532.

151. Махніцький О. І. Судова влада: сутність, зміст та поняття. *Актуальні проблеми держави і права*. 2013. № 70. С. 19-25.

152. Шемшученко Ю. С. Судова реформа в Україні у світлі європейського досвіду: конституційний аспект. *Часопис цивільного і кримінального судочинства*. 2016. № 6. С. 47-59.

153. Рішення Конституційного Суду України від 09.07.2002 р. № 15-рп/2002 по справі за конституційним зверненням Товариства з обмеженою відповідальністю «Торговий Дім «Кампус Коттон клуб» щодо офіційного тлумачення положення частини другої статті 124 Конституції України (справа

про досудове врегулювання спорів). *Офіційний вісник України*. 2002. № 28. Ст. 1333.

154. Висновок Конституційного суду України від 30.01.2016 р. № 2-в/2016 у справі за зверненням Верховної Ради України про надання висновку щодо відповідності доопрацьованого законопроекту про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя) вимогам статей 157 і 158 Конституції України. *Офіційний вісник України*. 2016. № 13. Ст. 542.

155. Проект Закону України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/file/text/42/f452370n12.doc>.

156. Доклад о верховенстве права, утвержденный Венецианской комиссией на 86-й пленарной сессии (Венеция, 25-26 марта 2011 года) URL: [http://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2011\)003rev-rus](http://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2011)003rev-rus)

157. Наулік Н. Захист прокурором інтересів держави в умовах конституційних змін. *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. 2016. № 4. С. 138–145.

158. Шульган І. І. Окремі аспекти підтримання прокурором публічного обвинувачення. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2016. № 6. С. 238-239.

159. Про прокуратуру : Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 2-3. Ст. 12.

160. Назарук О. Підтримання публічного обвинувачення в суді – конституційна функція органів прокуратури України. *Історико-правовий часопис*. 2016. № 2. С. 62-67.

161. Патюк С. Нормативна невизначеність співвідношення категорій «державне» та «публічне» обвинувачення як підстава для зловживання правом у кримінальному провадженні URL: <https://studlib.org.ua/index.php/eprs/article/download/73/69>.

162. Ухвала Апеляційного суду Донецької області URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/61887061>

163. Окрема думка судді Конституційного Суду України Шаптали Н. К. стосовно Висновку Конституційного Суду України у справі за зверненням Верховної Ради України про надання висновку щодо відповідності законопроекту про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя) вимогам статей 157 і 158 Конституції України URL: <http://www.ccu.gov.ua/sites/default/files/docs/2-v-2016-05.pdf>.

164. Про доповнення до інформаційного листа Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 15.11.2012 № 223-1679/0/4-12 «Про деякі питання здійснення кримінального провадження на підставі угод»: лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних та кримінальних справ від 05 квітня 2013 № 223-558/0/4-13 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0223740-13>

165. Дьомін Ю. Функції органів прокуратури в контексті конституційних. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2016. № 3. С. 20-28.

166. Ярмиш Н. Зміст терміну «органи правопорядку», використаного у статті 131-1 Конституції України. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2016. № 4. С. 79-84.

167. Стефанчук М. М. У пошуках оптимальної моделі реалізації прокуратурою функції представництва інтересів громадянина або держави в суді. *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. 2015. № 3. С. 85-99.

168. Серебряк С. В. Пропозиції удосконалення Закону України «Про прокуратуру». *Юридична наука і практика*. 2011. № 2. С. 42-48.

169. Кобилянський О. М. Адміністративно-правові відносини, що виникають за участю органів прокуратури : дис. на здобуття наук. ступеня докт. юр. наук : спец. 12.00.07. К., 2015. 221 с.

170. Городовенко А. В. Історико-правові аспекти становлення та розвитку судової системи України. *Сучасний розвиток державотворення та правотворення в Україні: проблеми теорії та практики* : Збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих учених (11 березня 2016 р.) / За заг. редакцією К. В. Балабанова. Маріуполь : МДУ, 2016. С. 25-29.

171. Городовенко А. В. Загальні засади конституційної модернізації судової системи як об'єктивного суспільно-правового процесу. *Збірник наукових праць Юридичного факультету Тернопільського національного економічного університету. Серія : Юриспруденція*. 2018. Вип. 1. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. С. 73-79.

172. Городовенко А. В. Конституційні принципи функціонування судової системи в Україні та Європейському союзі. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер. : Юриспруденція*. 2017. Вип. 30. Т. 1. Одеса : МГУ, 2017. С. 46-49.

173. Кочетов Э. Г. Геоэкономика. М., 1999. 320 с.

174. Лукашук И. И. Глобализация, государство и право, XXI век М. : Спарк, 2000. 416 с.

175. Юдин Ю. А. Политические партии и право в современном государстве. М., 1998. 288 с.

176. Крусс В. И. Личностные права человека в конституционном и философско-правовом измерении: к постановке проблемы. *Государство и право*. 2000. № 10. С. 42-50.

177. Тиунов О. И. Всеобщая декларация прав человека в нормах международного и конституционного права. *Журнал российского права*. 2009. № 2. С. 130-138.

178. Feldman D. Modalities of Internalization in Constitutional Law. *Internationalization of Public Law: The European Group of Public Law:*

Colloquium, Legrana (Greece), 16-18 of September 2005. London, 2006. Vol. LXXXIII. P. 130-138.

179. Тихомиров Ю. А. Национальные законодательства и международное право: параллели и сближения. *Московский журнал международного права*. 1993. № 3. С. 78-88.

180. Мартышин О. В. Национальная политическая и правовая культура в контексте глобализации. *Государство и право*. 2005. № 4. С. 4-10.

181. Лукашук И. И. Современное право международных договоров: в 2 т. Т. 1 : Заключение международных договоров М. : Волтерс Клувер, 2004. 231 с.

182. Яковюк І. Особливості впливу наднаціональної організації на державний суверенітет країн-кандидатів та країн-сусідів (на прикладі Європейського Союзу). *Вісник Академії правових наук України*. 2010. № 3. С. 20-28.

183. Конституція Республіки Польща URL: <http://www.sejm.gov.pl/prawo/konst/rosyjski/kon1.htm>

184. Венізелос Е. Стабільність конституційного феномену в постновітній час. *Порівняльно-правові дослідження*. 2005. № 1. С. 40-52.

185. Кубышина Г. Влияние глобализации на институт государства. *Обозреватель*. 2008. № 7. С. 95-100.

186. Тихомиров Ю. А. Курс сравнительного правоведения. М., 1996. 210 с.

187. Про забезпечення права на справедливий суд : Закон України від 12 лютого 2015 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 18, 19-20. Ст. 132.

188. Дерюгін О. О. Європейські стандарти судочинства та їх роль в діяльності Господарського суду Хмельницької області. URL: <http://www.scourt.gov.ua/clients/vs.nsf>

189. Гнатовський М. М. Становлення та тенденції розвитку європейського правового простору : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.11. К., 2002. – 20 с.

190. Трагнюк О. Я. Тлумачення міжнародних договорів: теорія і досвід європейських міжнародних судових органів : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. : спец. 12.00. 11. Х., 2003. 18 с.

191. Хворостянкіна А. Європейські стандарти адміністративного процесу URL:<http://www.scourt.gov.ua/clients/vs.nsf>

192. Москвич Л. М. Міжнародні стандарти ефективності судової системи та їх значення під час проведення судової реформи в Україні. *Вісник Академії адвокатури України*. 2009. № 2. С. 150-158.

193. Jacek Chlebny. Judge of the Supreme Administrative Court, Jydu (Poland). The efficiency of the judicial control of administrative decisions / Chlebny Jacek // First Conference of the Presidents of Supreme Administrative Courts in Europe «The possibility and scope of judicial control of administrative decisions». Strasbourg, 2002. – 7-8 October.

194. Рішення Європейського суду з прав людини у справі *Brumzrescu v. Romania*, № 28342/95, § 61, ЄСПЛ, 1999-VII від 28 жовтня 1999 р.

195. Шульга Д. Майже членство у ЄС: що запропонував Порошенко і що ще може зробити Україна URL:
<https://www.eurointegration.com.ua/articles/2017/09/13/7070861/>

196. Угода про асоціацію між Україною, з одної сторони, та Європейським Союзом і його державами-членами, з іншої сторони від 21 березня 2014 р. та 27 червня 2014 р. URL:
<http://comeuroint.rada.gov.ua/komevoint/doccatalog/document?id=56219>

197. Моца А. А. Правовая природа соглашений Европейского Союза об ассоциации URL: <http://jurnal.org/articles/2013/uri21.html>

198. URL:
https://zn.ua/SCIENCE/modernizatsiya_ukrayini_prioriteti_reform.html

199. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_004

200. Petrov R. Association agreement versus partnership agreement. What is the difference? URL: http://uesa.blogspot.com/2011/04/blog-post_04.html

201. Логінова Н. І. Упровадження електронного правосуддя в систему судочинства URL: <http://www.apdp.in.ua/v72/61.pdf>

202. Білоус В. В. Інноваційні напрямки інформатизації судочинства URL: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Trsek/2011_11/Bilous.pdf

203. Рекомендація CM/Rec (2009) Ради Європи державам-членам від 18 лютого 2009 р. URL: [http://www.coe.int/t/dgap/democracy/Activities/GGIS/CAHDE/2009/RecCM2009_1_and_Accomp_Docs/Recommendation%20CM_Rec\(2009\)1E_FINAL.asp#TopOfPage](http://www.coe.int/t/dgap/democracy/Activities/GGIS/CAHDE/2009/RecCM2009_1_and_Accomp_Docs/Recommendation%20CM_Rec(2009)1E_FINAL.asp#TopOfPage)

204. Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки : Закон України від 9 січня 2007 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2007. № 12. Ст. 102.

205. Концепція електронного суду України : розроблена ДП «Інформаційні судові системи». К., 2012. URL: http://www.kbs.org.ua/files/koncept_d.pdf